การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

เมษ์ทิวา แก้วยา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

เมษ์ทิวา แก้วยา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

THE DEVELOPMENT OF A MODEL IN PROMOTING TEACHER COMPETENCY IN LEARNING MANAGEMENT BASED ON THE FOUR NOBLE TRUTHS OF BANCHANGMORH SCHOOL

MAYTIWA KAEWYA

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE MASTER DEGREE OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ
ชื่อนักศึกษา	:	เมษ์ทิวา แก้วยา
ชื่อปริญญา	:	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	:	การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	:	2566
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	ศาสตราจารย์ ดร.พศิน แตงจวง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :
ประธานกรรมการ .....
(ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.)

กรรมการ .....
(ศาสตราจารย์ ดร.พศิน แตงจวง)

กรรมการ .....
(ดร.ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์)

กรรมการ .....
(พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร.)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic	:	The Development of A Model in Promoting Teacher Competency in Learning Management Based on the Four Noble Truths of Banchangmorh School
Student's Name	:	Maytiwa Kaewya
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Educational Administration
Academic Year	:	2023
Advisor	:	Phrakhruvititsasanatorn, Asst. Prof. Dr.
Co-Advisor	:	Prof. Dr. Phasina Tangchuang

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....
(Phrakhrusriveerakhunsunthon, Asst. Prof. Dr.)

Thesis Committee :

Chairman .....
(Dr. Prapatpong Senarith)

Member (Advisor) .....
(Phrakhruvititsasanatorn, Asst. Prof. Dr.)

Member .....
(Prof.Dr. Phasina Tangchuang)

Member .....
(Dr. Chatchai Sirikulpan)

Member .....
(Phramaha Sakun Mahavīro, Asst. Prof. Dr.)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : **การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ**

ชื่อนักศึกษา : **เมษ์ทิวา แก้วยา**

ชื่อปริญญา : **ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**

สาขาวิชา : **การบริหารการศึกษา**

ปีพุทธศักราช : **2566**

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : **พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.**

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : **ศ.ดร. พศิน แตงจวง**

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ : 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ 2) เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลัก อริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ และ 4) เพื่อประเมินและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 3 คน ศึกษานิเทศจำนวน 2 คน และครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาระดับชำนาญการขึ้นไปจำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามดัชนีความต้องการจำเป็น แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วย Delphi Technique แบบปลายเปิดและแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้วย Delphi Technique ในรอบที่ 2-3 แบบ Rating Scale 5 ระดับ แบบประเมินผลการทดลองรูปแบบ และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี PNI_{Modified}

ผลการวิจัยพบว่า :

1. สภาพปัจจุบัน การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2.ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3.ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4.ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5.ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จากการใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้และการจัดลำดับความต้องการของการพัฒนาโดยใช้สูตรดัชนี ความต้องการจำเป็น (PNI) Modified Priority Needs Index จึงได้ว่าความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ คือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การสร้างรูปแบบ ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 ทุกข์ (D : Dukkha) ขั้นการศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ขั้นตอนที่ 2 สมุทัย (S : Samudaya) ขั้นจัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขั้นใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน ขั้นใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ขั้นใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ และขั้นพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน ขั้นตอนที่ 3 นิโรธ (N : Nirodha) ขั้นการทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ขั้นตอนที่ 4 มรรค (M : Magga) ขั้นการประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

3. การทดลองใช้รูปแบบ พบว่าหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีคะแนนเฉลี่ย สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

4. ผลการประเมินและพัฒนารูปแบบ พบว่าหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีค่ามากกว่าก่อนใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ และความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ การพัฒนา, รูปแบบ, สมรรถนะครู, การจัดการเรียนรู้, อริยสัจ 4

Abstract

Thesis Topic	:	**The Development of a Model in Promoting Teacher Competency in Learning Management Based on The Four Noble Truths of Banchangmorh School**
Student's Name	:	**Maytiwa Kaewya**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Educational Administration**
Academic Year	:	**2023**
Advisor	:	**Phrakhruvititsasanatorn, Asst. Prof. Dr.**
Co-Advisor	:	**Prof. Dr. Phasina Tangchuang**

The objectives of this research were : 1) To study the current state of promoting teachers' competency in learning management at Banchangmorh school; 2) To establish a model for promoting teachers' competency in learning management using the Four Noble Truths at Banchangmorh school; 3) To experiment the model for promoting teachers' competency in learning management using the Four Noble Truths at Banchangmorh school, and 4) To evaluate and develop the model for promoting teachers' competency in learning management using the Four Noble Truths at Banchangmorh school. The key informants were 2 university professors, 3 school directors, 2 educational supervisors, and 14 primary school Professional Level Teachers and above. The Research Instrument included a Needs Index questionnaire, an Expert opinion questionnaire using open-ended Delphi technique, an expert questionnaire using Delphi technology of 5-level rating scale in the 2nd – 3rd rounds, an experimental evaluation form and a questionnaire on teachers' satisfaction regarding to the model. Data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and PNI_{Modified}.

The research indicated that :

1. the current state of developing teachers' competency in learning management at Banchangmorh school was crucial and encompasses five aspects: 1) Curriculum Development and Enhancement; 2) Knowledge and Skills in Instructional Design; 3) Learner-Centric Teaching and Learning; 4) Utilization and Advancement of Technological Innovations for Learning Management; and 5) Assessment and

Evaluation of Learning Outcomes. According to the Modified Priority Needs Index (PNI) questionnaire, the most crucial area for promoting teachers' competency in learning management at Banchangmorh school was learner-centric teaching and learning.

2. The multi-step process for developing model to promote teachers' competency in learning management at Banchangmorh school, according to the Four Noble Truths, were: D: Dukkha (Suffering): study the current general situation regarding learning management to identify the challenges and areas for improvement in promoting teachers' competency, S: Samudaya (Cause of Suffering), compiling data to design learner-centric learning methods, utilizing a variety of teaching styles/techniques to enable students to develop to their full potential, organizing learning activities that instill/promote desired characteristics and competencies of learners, using the principles of psychology to manage learning so that students learn happily and develop to their full potential, using learning resources and local wisdom in the community for learning management and developing a learning network between schools, parents and communities, N: Nirodha (Cessation of Suffering): experiment the model for promoting teachers' competency in learning management using the four noble truths at Banchangmorh school, and M: Magga (Path to the Cessation of Suffering): an evaluation of the use of the development of a model for promoting teachers' competency in learning management using the Four Noble Truths at Banchangmorh school.

3. After experimenting with the model, it was found that the average score was Higher than before using the model.

4. Results of evaluation and model development found that after using the model to promote teachers' competency in learning management using the Four Noble Truths at Banchangmorh school it was more valuable than before using the model. Teachers' satisfaction with the model was also at a high level

Keywords : Development, model, teachers' competency, learning management, the Four Noble Truths

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา และคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษาตลอดหลักสูตร ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมการสอบ ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้ คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มวิทยานิพนธ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. และ ศ.ดร. พศิน แตงจวง ที่ให้ความอนุเคราะห์ รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาสกุล มหาวีโร, ผศ.ดร. และ ดร. ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนะแนวทาง ให้ข้อคิด กำลังใจ ในการทำวิทยานิพนธ์จนประสบผลสำเร็จ ตลอดจนผู้อำนวยการ และครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโททุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจ แก่ผู้วิจัยเสมอมาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณครอบครัว และญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่คอยห่วงใย ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา

คุณงามความดี และประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการบูชา คุณพระรัตนตรัย พระคุณของมารดา บิดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง และขอแผ่ คุณความดีนี้ให้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปทุกนาม พร้อมทั้งเจ้ากรรมนายเวรในทุกภพทุกชาติด้วย

เมษ์ทิวา แก้วยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	**จ**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	**ช**
กิตติกรรมประกาศ	**ฌ**
สารบัญ	**ญ**
สารบัญตาราง	**ฏ**
สารบัญภาพ	**ณ**
บทที่ 1 บทนำ	**1**
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	**8**
2.1 แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)	8
2.2 แนวคิดการพัฒนารูปแบบ	12
2.3 แนวคิดการบริหารการจัดการเรียนรู้	17
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู	19
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก	23
2.6 หลักธรรมอริยสัจ 4	25
2.7 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)	28
2.8 สถิติเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย	31
2.9 บริบทของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	35
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	**47**
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
3.2 วิธีการศึกษา	47
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	51
3.4 วิธีการสร้างเครื่องมือ	52
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	53
3.7 การนำเสนอข้อมูล	56
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	**57**
4.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	57
4.2 ผลการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	72
4.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	74
4.4 ผลการประเมินและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	82
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	**85**
5.1 สรุปผลการวิจัย	85
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	87
5.3 ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	**92**
ภาคผนวก	**97**
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	98
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	101
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	113
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	127
ภาคผนวก จ หนังสือตอบรับลงตีพิมพ์ในวารสาร	136
ประวัติผู้วิจัย	**138**

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	แสดงวุฒิการศึกษาสูงสุดของบุคลากร	36
ตารางที่ 2.2	แสดงข้อมูลนักเรียน	37
ตารางที่ 2.3	ผลการประเมินการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT)	37
ตารางที่ 2.4	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)	38
ตารางที่ 3.1	ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย	48
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม	57
ตารางที่ 4.2	สภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	59
ตารางที่ 4.3	ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	60
ตารางที่ 4.4	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	61
ตารางที่ 4.5	ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	62
ตารางที่ 4.6	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้	62
ตารางที่ 4.7	ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้	64
ตารางที่ 4.8	สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	65
ตารางที่ 4.9	ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.10 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้..... 67

ตารางที่ 4.11 ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้..... 68

ตารางที่ 4.12 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้..... 69

ตารางที่ 4.13 ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้..... 70

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD), ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error of Mean : SEM) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ..... 72

ตารางที่ 4.15 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านทุกข์ (D : Dukkha) ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ..... 74

ตารางที่ 4.16 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 1 จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ..... 75

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.17 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 2 ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ..... 75

ตารางที่ 4.18 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน..... 76

ตารางที่ 4.19 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 4 ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ..... 77

ตารางที่ 4.20 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 5 ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้..... 78

ตารางที่ 4.21 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 6 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน..... 78

ตารางที่ 4.22 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านนิโรธ (N : Nirodha) ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ.... 79

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.23 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านมรรค (M : Magga) ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ.... 80

ตารางที่ 4.24 ตารางแสดงระดับ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ..... 81

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)..... 6
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ..... 36
ภาพที่ 4.1 รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4..... 71

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทั้งสอดคล้องกับศักยภาพ ความสนใจ ความถนัด และการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย โดยการเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562, หน้า 1-2) ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 6 กล่าวว่า การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารการจัดการศึกษา ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยพัฒนาระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะสำหรับตำแหน่งที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นระยะ ๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญการหรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่ง และวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 131-139)

ครูมีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ พัฒนาตนเองและวิชาชีพ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ขอบข่ายงานและประเด็นภาระงานที่ปฏิบัติของครู ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ซึ่งต้องบูรณาการงานทั้ง 3 ด้าน ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกัน ด้านการจัดการเรียนรู้จะต้องสร้างและหรือพัฒนาหลักสูตร ปฏิบัติการสอนโดยออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างและหรือพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์และหรือวิจัย เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน และอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน ซึ่งสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงความสามารถในการใช้ความรู้ ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กลวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย มีความสามารถในการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งการมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564, หน้า 3 - 81)

ปัจจุบันจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรลดลงความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปโรงเรียนในเมือง และการย้ายถิ่นตามการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง การมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้ การบริหารจัดการไม่คุ้มทุน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าด้านโครงสร้างของโรงเรียนมีความเข้มแข็ง เนื่องจากเป็นโรงเรียนนิติบุคคล ได้รับการกระจายอำนาจที่บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการ และสามารถกำหนดแผนการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านการเงิน และด้านบริหารทั่วไป แต่รูปแบบโรงเรียนนิติบุคคลของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจุดอ่อน เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามโครงสร้างและกรอบงานไม่เพียงพอจึงไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะการดำเนินการบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ การควบรวมโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้กัน ข้ามตำบล ข้ามอำเภอ ข้ามจังหวัด หรือข้ามเขตพื้นที่ การศึกษากลไกการบริหารจัดการร่วมกัน การบริหารจัดการปัจจัยพื้นฐาน การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยี (นอกเหนือจาก DLTV, DLIT) และการสร้างฐานข้อมูล Application (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, หน้า 1-57)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีภารกิจในการจัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในปีการศึกษา 2564 มีสถานศึกษาทั้งหมด 176 โรงเรียน สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนหลัก 166 โรง และที่เป็นโรงเรียนสาขา 10 โรง ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน จำนวน 132 โรง คิดเป็นร้อยละ 75 จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ทักษะด้านภาษาคะแนน (เฉลี่ย) 30.75 ด้านการคำนวณและเหตุผลคะแนน (เฉลี่ย) 42.56 และผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 ภาษาไทยคะแนน (เฉลี่ย) 47.30 ภาษาอังกฤษคะแนน (เฉลี่ย) 30.38 คณิตศาสตร์คะแนน (เฉลี่ย) 24.89 และวิทยาศาสตร์คะแนน (เฉลี่ย) 33.36 ซึ่งทุกรายวิชามีคะแนน (เฉลี่ย) ต่ำกว่าคะแนน (เฉลี่ย) ระดับสังกัด (สพฐ) และระดับประเทศ ฉะนั้นการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กจึงถือเป็นความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2, 2563, หน้า 1-7)

โรงเรียนบ้านช่างหม้อเป็นโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารอยู่บนภูเขาที่สูงชันเป็นเขตพื้นที่พิเศษตามประกาศของกระทรวงการคลัง จัดการศึกษาให้กับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงและละว้าที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ประเพณี และการสื่อสาร จากสภาพปัญหาบริบทการบริหารโรงเรียน พบว่าโรงเรียนแห่งนี้ประสบปัญหาขาดบุคลากร จำนวนครูไม่ครบชั้น และไม่ครบสาระวิชาตามหลักสูตร ซึ่งปัจจุบันครูระดับประถมศึกษาทั้งระบบก็อยู่ในสภาวะขาดแคลนอยู่แล้ว ดังนั้นโรงเรียนขนาดเล็ก จึงได้รับอัตราครูตามสัดส่วนของนักเรียนเท่านั้น โดยมิได้คำนึงถึงจำนวนชั้นและจำนวนสาระวิชาที่มีในหลักสูตรแต่อย่างใด ปัจจัยนี้มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษามากที่สุด

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีครูไม่ครบชั้นทำให้ครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง และการมีครูไม่ครบสาระวิชา ทำให้ครูต้องสอนในวิชาที่ตนเองไม่มีความเชี่ยวชาญ ส่งผลทำให้การบริหารงานในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ทักษะด้านภาษาคะแนน (เฉลี่ย) 49.93 ด้านการคำนวณและเหตุผลคะแนน (เฉลี่ย) 41.62 และผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 ภาษาไทยคะแนน (เฉลี่ย) 38.88 ภาษาอังกฤษคะแนน (เฉลี่ย) 32.50 คณิตศาสตร์คะแนน (เฉลี่ย) 20.00 และวิทยาศาสตร์คะแนน (เฉลี่ย) 39.25 ซึ่งวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์มีคะแนน (เฉลี่ย) ต่ำกว่าคะแนน (เฉลี่ย) ระดับสังกัด (สพฐ) และทุกรายวิชามีคะแนน (เฉลี่ย) ต่ำกว่าระดับประเทศ

ข้อเสนอแนะจากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน กล่าวว่าควรส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ โดยการฝึกให้ผู้เรียนได้ทำโครงงาน การเขียนโครงงาน เขียนรายงาน การเขียนเรียงความ การเขียนสรุปจับประเด็นจากเรื่องที่อ่าน เขียนเล่าเหตุการณ์ และการจำแนกแยกประเภทสิ่งของต่าง ๆ หรือส่งเสริมจัดให้มีการแข่งขันทักษะทางวิชาการของแต่ละระดับชั้น หรือแต่ละสีภายในโรงเรียนหรือภายนอก เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสนใจใฝ่รู้โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน การเขียน การพูดสื่อสาร การพูดหน้าชั้น ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นเบื้องต้น รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม ห้องสมุด มุมหนังสือ แหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่น่าสนใจ มีความหลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจส่งเสริมการใฝ่รู้ใฝ่เรียนและด้านครู กล่าวว่าควรได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอน เพื่อแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ เช่น การสร้างสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เข้าอบรมสัมมนาวิชาการ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และจัดหาครูให้เพียงพอ (รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนบ้านช่างหม้อ, 2563, หน้า 1-12) ด้วยสังคมไทยมีพื้นฐานมาจากพุทธศาสนา มีหลักการแนวคิดที่เป็นรากฐานของสังคมอยู่ใกล้ชิดจนมองข้ามไม่เห็นความสำคัญ หลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นองค์ประกอบหลักในการพัฒนาคนหลักอริยสัจ 4 เป็นหลักธรรมที่สมบูรณ์ เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงสอดคล้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบและปัจจัยต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีตัวป้อน วิธีการ และผลเชิงประจักษ์ (สมภาพ ไชยโย, สมคิด พรมจุ้ย, กาญจนา วัธนสุนทร และประเทือง ทินรัตน์, 2556, หน้า 50)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา 1) สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ 2) สร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ 3) ทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อและ 4) ผลการประเมินและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

1.2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

1.2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

1.2.4 เพื่อประเมินและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยได้ ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

1) ขอบเขตด้านเอกสาร เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ (R1) โดยการศึกษาเอกสาร รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ย้อนหลังสามปีจำนวน 3 เล่ม รายงานผลการประเมินภายนอก (สมศ.) ประจำปี 2564 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (พ.ศ.2561-2565) และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (พ.ศ.2566-2570)

2) ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลักตอบสอบถามด้วยการใช้เทคนิคเดลฟาย (D1) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน โดยการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญผู้วิจัยคัดเลือกจาก ผู้เชี่ยวชาญสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่อาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 3 คน ศึกษานิเทศ 2 คน และครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาระดับชำนาญการขึ้นไปจำนวน 14 คน

3) ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลในการทดลอง (R2) ประกอบด้วย

ประชากรกลุ่มทดลอง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 17 คน

ประชากรกลุ่มควบคุมประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนโรงเรียนบ้านสันติสุข ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน

4) ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลในการประเมินผลการทดลอง (D2) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 17 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อดังนี้

1) แนวคิดหลักการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วยความหมายของการวิจัยและพัฒนา ประเภทของการวิจัยและพัฒนา และขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา

2) แนวคิดการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วยความหมายของการพัฒนา แนวคิดของการพัฒนา ความหมายของการพัฒนารูปแบบ และแนวคิดของการพัฒนารูปแบบ

3) แนวคิดการบริหารจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ความหมายของการจัดการเรียนรู้ ความสำคัญของจัดการเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ความหมายของการบริหารจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนรู้

4) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ ประกอบด้วย ความหมายของการเรียนรู้ และทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

5) แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู ประกอบด้วย ความหมายของสมรรถนะครู องค์ประกอบของสมรรถนะ และประเภทของสมรรถนะครู

6) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยสภาพปัจจุบันของโรงเรียนขนาดเล็ก และการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

7) หลักธรรมอริยสัจ 4 ประกอบด้วย ความหมายของอริยสัจ 4 และกระบวนการแก้ปัญหาตามหลักอริยสัจ 4

8) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ประกอบด้วย ความหมายของเทคนิคเดลฟาย ลักษณะที่สำคัญของเทคนิคเดลฟาย และขั้นตอนของการใช้เทคนิคเดลฟาย

9) สถิติเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ได้แก่ IOC (Index of Item Objective Congruence) และเครื่องมือหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เป็นค่าความเชื่อมั่น ที่คำนวณหาได้จากสูตร Cronbach และการประเมินความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI)

10) สภาพบริบทของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลนักเรียน และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

11) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครู และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมอริยสัจ 4

1.3.3 ขอบเขตด้านสถานที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้สถานที่คือ โรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.3.4 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 - เดือนกรกฎาคม 2566

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.4.1 ได้ทราบสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

1.4.2 ได้ทราบการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อที่เหมาะสม

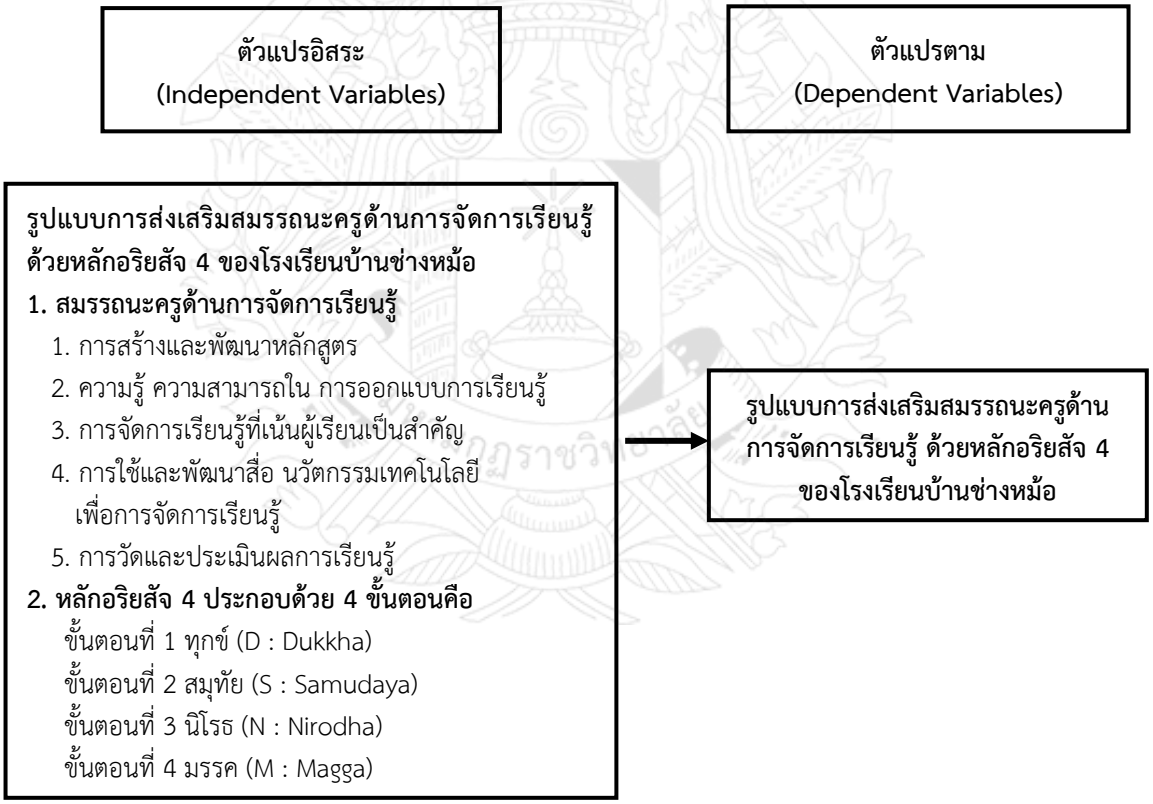
1.4.3 ได้ทราบผลการทดลองใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

1.4.4 ได้ทราบการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

1.4.5 โรงเรียนมีนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูด้วยหลักอริยสัจ 4 เพื่อแก้ไขปัญหาครูไม่ครบชั้นและสอนไม่ตรงเอกวิชา

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อด้วยรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research & Development)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนา หมายถึง กระบวนการการเปลี่ยนแปลงครูในโรงเรียนให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้หลักธรรมอริยสัจ 4 เพื่อการจัดการศึกษาได้ดีขึ้นสำหรับครูโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

รูปแบบ หมายถึง แนวทางที่เป็นมาตรฐานในการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูภายในโรงเรียนบ้านช่างหม้อ โดยใช้หลักธรรมอริยสัจ 4

สมรรถนะครู หมายถึง พฤติกรรมหรือทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วยการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่สำหรับครูโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง ทักษะการจัดการเรียนการสอน ที่ประกอบด้วยการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

อริยสัจ 4 หมายถึง หลักวิธีการสอนที่พระพุทธเจ้าทรงสอนแก่พุทธบริษัท มาเป็นแนวทางในการหารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูภายในโรงเรียนบ้านช่างหม้อ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ทุกข์ (D : Dukkha) คือ การศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

2) สมุทัย (S : Samudaya) คือ การสร้างการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

3) นิโรธ (N : Nirodha) คือ การทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

4) มรรค (M : Magga) คือ ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางการวิจัยตามลำดับดังนี้

2.1 แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)
2.2 แนวคิดการพัฒนารูปแบบ
2.3 แนวคิดการบริหารการจัดการเรียนรู้
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก
2.6 หลักธรรมอริยสัจ 4
2.7 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)
2.8 สถิติเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย
2.9 บริบทของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

2.1.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนา

ราชบัณฑิตยสถาน (2555, หน้า 458) กล่าวว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึงระเบียบวิธีการวิจัยที่ใช้ที่ใช้การวิจัย (Research) และกระบวนการพัฒนา (Development) ในการพัฒนางานหรือนวัตกรรม เป็นวงจรต่อเนื่องกันไปจนได้ผลงานหรือนวัตกรรมที่มีประสิทธิผลตามที่ต้องการ

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2552, หน้า 1-2) กล่าวว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึงกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเภทสื่อวัสดุ อุปกรณ์ (Material) และผลิตภัณฑ์ประเภทวิธีการหรือกระบวนการ (Process) โดยดำเนินการทดสอบในสภาพจริงและทำการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หลาย ๆ รอบ จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนากลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์การให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศิริชัย กาญจนวาสี (2559, หน้า 4) กล่าวว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึงการผสานกันระหว่าง “การวิจัย” และ “การพัฒนา” โดยการวิจัยเป็นกระบวนการตรวจสอบ (ยืนยันความถูกต้องและน่าเชื่อถือ) แสวงหา (สืบค้นองค์ความรู้ที่มีอยู่แต่ยังไม่มีการค้นพบมาก่อน) หรือสร้าง ประดิษฐกรรม (นวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน) โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ส่วนการพัฒนาเป็นกระบวนการปรับปรุง/แก้ไขให้ดีขึ้นและเหมาะสมกว่าเดิมหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการหรือผลผลิต จนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงาน องค์กร สถาบัน

หรือสังคมโดยรวม ดังนั้นการวิจัยและพัฒนาจึงเป็นลักษณะการวิจัยแบบหนึ่งที่ผสานกระบวนการวิจัยกับกระบวนการพัฒนาเข้าด้วยกัน ที่มีเป้าหมายเพื่อนำองค์ความรู้ใหม่มาใช้สำหรับการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง วิธีการหรือผลผลิตที่สร้างขึ้นใหม่ จนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคล หน่วยงาน องค์กร สถาบัน หรือสังคมโดยมีกลยุทธ์ในการตรวจสอบยืนยันความถูกต้องและน่าเชื่อถือของวิธีการหรือผลผลิตใหม่ หรือแสวงหาวิธีการหรือผลผลิตใหม่ หรือสร้างนวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่

จากการศึกษาความหมายของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) สรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หมายถึงกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ เป็นวงจรต่อเนื่องกันไปจนสามารถนำองค์ความรู้ใหม่มาใช้สำหรับการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง วิธีการหรือผลผลิตที่สร้างขึ้นใหม่ จนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

2.1.2 ประเภทของการวิจัยและพัฒนา

Mahdjoubi (2009, pp. 3-33) ได้จำแนกประเภทของการทำวิจัยและพัฒนาไว้เป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การวิจัยและพัฒนาที่เน้นขั้นตอนการวิจัย การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐกรรม โดยมีวิธีดำเนินการ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการวิจัยพื้นฐานเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ขั้นตอนการวิจัยประยุกต์เพื่อนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการสร้างวิธีการ (วิถีการปฏิบัติ) หรือผลผลิต (สิ่งประดิษฐ์) และขั้นตอนการพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และแก้ไขวิธีการหรือผลผลิตจนมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

2. การวิจัยและพัฒนาที่เน้นกระบวนการพัฒนา การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐกรรมผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากความต้องการของผู้ใช้ จากนั้นจึงออกแบบประดิษฐกรรมเบื้องต้นแบบลองถูกลองผิด ออกแบบประดิษฐกรรมอย่างเป็นระบบ ทำการวิจัย/ทดลอง/ปรับปรุง และพัฒนาประดิษฐกรรมออกสู่ตลาดและผู้ใช้นำผลผลิตไปใช้ประโยชน์

3. การวิจัยและพัฒนาที่เน้นการออกแบบการพัฒนา การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐกรรม โดยใช้กระบวนการออกแบบและปรับปรุงพัฒนาควบคู่กันไปจนได้ผลผลิตที่พึงประสงค์และเป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง ซึ่งสามารถวิจัยและพัฒนาได้ใน 2 รูปแบบ

3.1 สังเคราะห์องค์ความรู้ออกแบบและพัฒนาผลผลิตผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ความรู้ (Synthesis) และบูรณาการองค์ความรู้ (Integration) เพื่อนำมาใช้ออกแบบและพัฒนาปรับปรุง (Design and Development) จนได้ผลผลิตที่พึงประสงค์

3.2 การวิจัยพื้นฐาน ออกแบบ และพัฒนาผลผลิตผู้วิจัยทำการวิจัยพื้นฐานเพื่อแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ สำหรับนำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาปรับปรุง (Design and Development) จนได้ผลผลิตที่พึงประสงค์

4. การวิจัยและพัฒนาที่เน้นแหล่งความคิดของการพัฒนา การวิจัยและพัฒนาเป็นระเบียบวิธีวิจัยเพื่อพัฒนาแนวคิดใหม่ โดยการใช้การผสมผสานความคิดจากหลายแหล่งมาใช้ในการออกแบบ ทดลอง และพัฒนาปรับปรุง แนวความคิดอาจได้มาจากการวิจัยที่จัดทำขึ้น การวิจัย

ที่ผ่านมา ความต้องการของตลาด หรือความคิดสร้างสรรค์ของผู้วิจัย/หน่วยงาน/สถาบัน นำมาผสานการออกแบบและพัฒนาผลผลิต ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาการวิจัยและพัฒนา (R&D) เป็นการวิจัยที่ผสมผสานกระบวนการวิจัย และกระบวนการพัฒนาเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างนวัตกรรม หรือ ประดิษฐกรรมใหม่ที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพอันเป็นประโยชน์ต่อความเจริญก้าวหน้าของบุคคล หน่วยงาน องค์กร สถาบัน หรือสังคมโดยรวม

จากการศึกษาประเภทของการวิจัยและพัฒนา สรุปได้ว่าประเภทของการวิจัยและพัฒนา จำแนกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ การวิจัยและพัฒนาที่เน้นขั้นตอนการวิจัย การวิจัยและพัฒนาที่เน้นกระบวนการพัฒนา การวิจัยและพัฒนาที่เน้นการออกแบบการพัฒนา และการวิจัยและพัฒนาที่เน้นแหล่งความคิดของการพัฒนา

2.1.3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา

ศิริชัย กาญจนวาสี (2559, หน้า 10-12) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนามีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาวะแวดล้อม วิเคราะห์สภาพปัญหา และประเมินความต้องการจำเป็น

1.1 ศึกษาสภาวะแวดล้อม (บริบท) ของหน่วยงาน/องค์กร/สถาบัน

1.2 วิเคราะห์สภาพปัญหาของหน่วยงาน/องค์กร/สถาบัน ว่ามีปัญหาสำคัญอะไรบ้าง

1.3 ประเมินความต้องการจำเป็นของหน่วยงาน/องค์กร/สถาบัน ว่ามีความจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงแก้ไขอะไร โดยใช้นวัตกรรม หรือประดิษฐกรรมลักษณะใด

2. การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา

2.1 กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาหน่วยงาน/องค์กร/สถาบัน

2.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยและพัฒนาว่า ต้องการสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐกรรมใด เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา

3. การสังเคราะห์องค์ความรู้ ออกแบบนวัตกรรมเบื้องต้น ทดลองนำร่อง และประเมินผล

3.1 สังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและใช้ออกแบบนวัตกรรมเบื้องต้น (D1)

3.2 ทดลองนำร่อง และประเมินผลเบื้องต้น (R1)

4. ปรับปรุงการออกแบบ ทดลองซ้ำและประเมินผล

4.1 บูรณาการองค์ความรู้ และใช้ปรับปรุงการออกแบบนวัตกรรมให้ได้มาตรฐาน (D2)

4.2 ทดลองซ้ำในสถานการณ์จริง และประเมินผล (R2)

5. การสรุปผลและจัดทำรายงานการวิจัย

5.1 วิเคราะห์ผลและสรุปผล

5.2 จัดทำรายงานการวิจัย

6. การเผยแพร่และขยายผล

6.1 เผยแพร่นวัตกรรมหรือสิ่งประดิษฐ์

6.2 ขยายผลสู่ ผู้ใช้งาน/ผู้รับบริการ

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2552, หน้า 3-4) กล่าวว่ากระบวนการวิจัยและพัฒนามีขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) หรือการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ รวมทั้งลักษณะที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการให้พัฒนา ผลการดำเนินการในขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

2. การออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการดำเนินการโดยการนำความรู้และผลการวิจัยที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเริ่มจากการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดวิธีที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์และทรัพยากรที่ต้องการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านกำลังคน งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และระยะเวลา หลังจากนั้นจึงดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีลักษณะหรือรูปแบบตาม ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ส่วนผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนามีลักษณะอย่างไรหรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มีอะไรบ้างจะขึ้นอยู่กับชนิดของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ในขั้นตอนของการพัฒนาผลิตภัณฑ์นี้จะต้องใช้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการสร้างผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

3. การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ เมื่อสร้างผลิตภัณฑ์เสร็จแล้วจะต้องนำไปตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ถ้าหากผลการตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพยังไม่เป็นที่พึงพอใจหรือมีบางส่วนที่ไม่สมบูรณ์จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจนกระทั่งผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์จะดำเนินการ ดังนี้

3.1 การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดเล็ก เป็นการทดลองเบื้องต้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลประเมินเชิงคุณภาพเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์ มักนิยมทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในโรงเรียน 1 - 3 โรง เด็กนักเรียน 6 - 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงรูปแบบของผลิตภัณฑ์

3.2 การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่ เป็นการนำผลิตภัณฑ์ไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายที่มีขนาดใหญ่ หรือเรียกว่ากลุ่มนำร่อง (Pilot Group) ซึ่งได้แก่การนำไปใช้ในโรงเรียน 5-15 โรง มีจำนวนนักเรียน 30 - 100 คน โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการใช้ผลิตภัณฑ์ นำผลที่ประเมินเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือกลุ่มควบคุมที่เหมาะสม วัตถุประสงค์หลักของการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มขนาดใหญ่ เพื่อต้องการที่จะบ่งชี้ว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือไม่ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการของขั้นตอนนี้จะใช้การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) แล้วนำผลการวิจัยมาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์

3.3 การทดลองความพร้อมนำไปใช้ หลังจากปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์จนมีความมั่นใจในด้านคุณภาพ ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบไปทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบความพร้อมสู่การปฏิบัติ โดยนำไปใช้ในโรงเรียน 10 – 30 โรง นักเรียน 40 - 200 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

และสังเกต เพื่อตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความพร้อมที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนได้หรือไม่เพียงใด แล้วนำสารสนเทศที่ได้จากขั้นตอนนี้มาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เช่น คู่มือในการใช้ผลิตภัณฑ์มีความชัดเจนหรือไม่ เป็นต้น การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลการใช้ผลิตภัณฑ์ในภาพรวมทั้งหมด ซึ่งจะประเมินทั้งตัวผลิตภัณฑ์กระบวนการใช้ผลิตภัณฑ์ ผลที่ได้รับจากการใช้ผลิตภัณฑ์ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นต้น ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจปรับปรุงผลิตภัณฑ์นั้น ๆ หากพิจารณาแล้วพบว่าไม่คุ้มค่าหรือเสี่ยงอันตรายก็จะยุติการใช้ผลิตภัณฑ์นั้น แต่ถ้าหากผลการประเมินพบว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดีก็จะนำไปสู่การดำเนินการขั้นต่อไปคือการจดลิขสิทธิ์ การเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง

4. การเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ เป็นการนำผลการวิจัยและผลิตภัณฑ์ไปเผยแพร่ เช่น การนำเสนอในที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพ การตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ การติดต่อกับหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาเผยแพร่ไปในโรงเรียนต่าง ๆ หรือติดต่อกับบริษัทเพื่อผลิต จำหน่ายและเผยแพร่ในวงกว้างต่อไป

มารุต พัฒผล (2562, หน้า 2-3) กล่าวว่าการวิจัยและพัฒนาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงงานการพัฒนาต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้เกิดนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ประเทศชาติและโลก โดยที่การทรงงานของพระองค์ทรงยึดหลักอริยสัจสี่เป็นสำคัญ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค และนวัตกรรมต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงพัฒนานั้นจะมีความสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์และสังคมศาสตร์ของแต่ละพื้นที่ เรียกสั้น ๆ ว่า “ภูมิสังคม” การวิจัยมีลักษณะเป็นวงจรการวิจัยและพัฒนา ที่แต่ละวงจรจะประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง ซึ่งนับว่าเป็นกระบวนการวิจัยที่สามารถนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมที่มีประโยชน์ และตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งสอดคล้องกับสภาพบริบททางภูมิศาสตร์และสังคมศาสตร์

จากการศึกษาขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา สรุปได้ว่าขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วยการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาการออกแบบ/สร้าง/เลือกวิธีการ รูปแบบหรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา/พัฒนา ทดลองใช้และปรับปรุง หรือตรวจสอบ (อาจทดลองมากกว่า 1 ครั้ง) และการประเมินผลการทดลองใช้ หรือผลการตรวจสอบนวัตกรรม

2.2 แนวคิดการพัฒนารูปแบบ

2.2.1 ความหมายของการพัฒนา

วิไลพร ไชยโย (2556, หน้า 15) กล่าวว่าการพัฒนา หมายถึง ความเจริญก้าวหน้าโดยทั่ว ๆ ไป เช่น การพัฒนาชุมชน พัฒนาประเทศ คือการทำสิ่งเหล่านั้นให้ดีขึ้น เจริญขึ้น สนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ให้ได้ดียิ่งขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า “การพัฒนา” เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหวจากสภาพที่ไม่น่าพอใจไปสู่สภาพที่น่าพอใจ การพัฒนาจึงเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่ง และมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ การพัฒนาเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้แล้ว ทำให้ลักษณะเดิม

เปลี่ยนไปโดยมุ่งหมายว่า ลักษณะใหม่ที่เข้ามาแทนที่นั้นจะดีกว่าลักษณะเก่า สภาพเก่า แต่โดยธรรมชาติแล้วเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น ทำให้ความหมายการพัฒนาจะสามารถตีความหมายได้ 2 นัยด้วยกัน คือ

1. “การพัฒนา” ในความเข้าใจแบบสมัยใหม่ หมายถึงการทำให้เจริญในด้านวัตถุรูปแบบ และในเชิงปริมาณ เช่น ถนนหนทาง ตึกรามบ้านช่อง ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

2. “การพัฒนา” ในแง่ของพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาคนทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ โดยเน้นในด้านคุณภาพชีวิตและหลักของความถูกต้องพอดี ซึ่งให้ผลประโยชน์สูงสุด ความกลมกลืน และความเกื้อกูลแก่สรรพชีวิตโดยไม่เบียดเบียน ทำลายธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ย่อมเกิดปัญหาในตัวมันเองเพียงแต่ว่าจะมีปัญหามากหรือปัญหาน้อยต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ

ณัฏฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์ (2558, หน้า 5-7) ได้จำแนกความหมายของการพัฒนาแต่ละประเภทไว้ ดังนี้

1. ความหมายจากรูปศัพท์หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตงอกงามและดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจ ความหมายดังกล่าวนี้เป็นที่มาของความหมายในภาษาไทยและเป็นแนวทางในการกำหนดความหมายอื่น ๆ

2. ความหมายโดยทั่วไป หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้คุณภาพดีขึ้นกว่าเดิมความหมายนี้นับว่าเป็นความหมายที่รู้จักกันโดยทั่วไป เพราะนำมาใช้มากกว่าความหมายอื่น ๆ แม้ว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการก็ตาม

3. ความหมายทางเศรษฐศาสตร์หมายถึง ความเจริญเติบโตแต่เป็นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามเนื้อหาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นการเน้นความหมายในเชิงปริมาณ คือการเพิ่มขึ้นหรือการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากกว่าด้านอื่น ๆ

4. ความหมายทางพัฒนบริหารศาสตร์ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งในด้านคุณภาพ (ดีขึ้น) ด้านปริมาณ (มากขึ้น) และด้านสิ่งแวดล้อม (มีความเหมาะสม) ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว

5. ความหมายทางด้านเทคโนโลยีหมายถึง การเปลี่ยนแปลงสังคมให้ทันสมัยด้วยความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นความหมายอีกแนวทางหนึ่ง

6. ความหมายทางด้านการวางแผน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้าในลักษณะของแผนและโครงงาน แล้วบริหารหรือจัดการให้เป็นไปตามแผนและโครงการจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าความหมายของการพัฒนาทางด้านการวางแผนกำหนดให้การพัฒนาเป็นกิจกรรมของมนุษย์และเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้เกิดจากการวางแผนโดยมนุษย์ไม่ใช่เป็นการพัฒนาในความหมายนี้

7. ความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติคำว่าการพัฒนาในความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการปฏิบัติการนี้ เป็นความหมายต่อเนื่องจากความหมายทางการวางแผน โดยมุ่งเน้นถึงการวางแผนและโครงการไปดำเนินการอย่างจริงจังและอย่างต่อเนื่องเพราะถึงจะมีแผนและโครงการแล้วแต่ถ้าหากไม่มีการนำไปปฏิบัติการพัฒนาก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้

8. ความหมายในทางพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาคนให้มีความสุข มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การพัฒนาในความหมายนี้มีลักษณะเดียวกันกับการพัฒนาในความหมายทางด้านการวางแผน คือเป็นเรื่องของมนุษย์เท่านั้น แตกต่างกันเพียงการวางแผนให้ความสำคัญที่วิธีการดำเนินงาน ส่วนพุทธศาสนามุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้น คือความสุขของมนุษย์เท่านั้น

9. ความหมายทางสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาได้ให้ความหมายของการพัฒนาโดยเน้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม คือมนุษย์ กลุ่มทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับความหมายในทางพุทธศาสนา คือการเปลี่ยนแปลงมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มีความสุขและมีลักษณะเช่นเดียวกับความหมายทางการวางแผน คือด้วยวิธีการจัดสรรทรัพยากรของสังคมอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักวางแผนเรียกว่าการบริหารและการจัดการ

10. ความหมายทางการพัฒนาชุมชน นักพัฒนาชุมชนได้ให้ความหมายคำว่าการพัฒนาเอาไว้ใกล้เคียงกับนักสังคมวิทยา คือการพัฒนาเป็นวิธีการเปลี่ยนแปลงมนุษย์และสังคมมนุษย์ให้ดีขึ้นแต่ว่านักพัฒนาชุมชนมุ่งเน้นที่มนุษย์ในชุมชนจะต้องร่วมกันดำเนินงานและได้รับผลจากการพัฒนาร่วมกัน

ภาพรวมความหมายของคำว่า การพัฒนาไว้ว่า หมายถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้น ทั้งทางด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อม ด้วยการวางแผนโครงการและดำเนินงานโดยมนุษย์เพื่อประโยชน์แก่ตัวมนุษย์เอง

จากการศึกษาความหมายของการพัฒนา สรุปได้ว่าการพัฒนา หมายถึงเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้นหรือให้มีความเหมาะสมขึ้นซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

2.2.2 แนวคิดของการพัฒนา

ณัฏฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์ (2558, หน้า 7-8) กล่าวว่าลักษณะของการพัฒนามีหลายประการ ดังนี้

1. เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้นหรือให้มีความเหมาะสม อันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้านไม่ใช่เปลี่ยนแปลงในด้านในด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น หรืออาจจะเรียกได้ว่าต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ซึ่งเป็นลักษณะตามความหมายทางด้านพัฒนบริหารศาสตร์

2. มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอนและอย่างต่อเนื่องกัน โดยแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นลำดับ ไม่สามารถข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งได้

3. มีลักษณะเป็นพลวัต คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบรวดเร็วหรือช้า ๆ ปริมาณมากหรือน้อยก็ได้

4. เป็นแผนโครงการ คือเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะเปลี่ยนแปลงใครด้านใด ด้วยวิธีการใด เมื่อไร ใช้งบประมาณเท่าใด ใครรับผิดชอบ เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยไม่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า

5. เป็นวิธีการ การพัฒนาเป็นมรรควิธีหรือกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชนต่างก็เป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง

6. เป็นปฏิบัติการ คือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่เป็นเพียงแนวความคิดหรือเป็นเพียงรายละเอียดของแผนและโครงการเท่านั้น เพราะการพัฒนาเป็นวิธีการที่ต้องนำมาใช้ปฏิบัติจริงจึงจะเกิดผลตามที่ต้องการ

7. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่สามารถจัดทำแผนโครงการ และคิดค้นวิธีการในการที่จะพัฒนาตนเองและสิ่งต่าง ๆ ได้ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตาม ถ้าไม่ได้เกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้วจะไม่ใช่การพัฒนาแม้ว่าจะมีลักษณะอื่น ๆ เหมือนกับการพัฒนาก็ตาม

8. ผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมหรือพึงพอใจ ทำให้มนุษย์และสังคมมีความสุข เพราะการพัฒนาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์นั่นเอง

9. มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัด คือสามารถบอกได้ว่าลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการพัฒนาหรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น เปรียบเทียบกับสภาพเดิมก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการชี้วัดในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านคุณภาพ ปริมาณ สิ่งแวดล้อม ความคงทนถาวร การประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมหรือพึงพอใจหรือไม่และระดับใด เป็นต้น

10. สามารถเปลี่ยนแปลงได้การพัฒนานอกจากจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อมนุษย์สังคม และสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์แล้ว รูปแบบ กระบวนการและวิธีการพัฒนาก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากมนุษย์และสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลของการพัฒนา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยการพัฒนาใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ

จากการศึกษาแนวคิดของการพัฒนา สรุปได้ว่าการพัฒนามีหลากหลายแนวคิดและหลากหลายทฤษฎีแต่การพัฒนาล้วนเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านความรู้ทัศนคติและพฤติกรรม ไปในทางที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิม ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาได้ด้วยเช่นกัน

2.2.3 ความหมายของการพัฒนารูปแบบ

จุฑามาศ พันสวรรค์ (2562, หน้า 8) ได้กล่าวว่าการพัฒนารูปแบบ หมายถึงการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งการกระทำหรือการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดีขึ้น มีคุณภาพมากขึ้นโดยผ่านกระบวนการวิธีการและเทคนิคที่เป็นระบบและต่อเนื่องอันมีผลทำให้การกระทำหรือการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ทำให้ผลหรือผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่น่าพึงพอใจมากขึ้น

รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ (2548, หน้า 16) ได้กล่าวว่าการพัฒนารูปแบบ หมายถึงกระบวนการในการสร้างหรือพัฒนาแบบจำลอง (Model Development)

ชมแข พงษ์เจริญ (2555, หน้า 23) ได้กล่าวว่าการพัฒนารูปแบบ หมายถึงรูปแบบเป็นสิ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อบรรยายลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ในเรื่อง

ที่กำลังศึกษา ให้เกิดความเข้าใจเบื้องต้น และนำไปสู่การศึกษาเชิงลึกต่อไป ดังนั้นรูปแบบที่จะพัฒนาจึงควรมีความชัดเจนและเหมาะสม

จากการศึกษาความหมายของการพัฒนารูปแบบ สรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบ หมายถึง การทำให้แนวการดำเนินงานซึ่งเป็นที่ยอมรับ มีคุณภาพมากขึ้นจากหลักปรัชญา ทฤษฎีหลักการ แนวคิดและความเชื่อที่เกี่ยวข้อง

2.2.4 แนวคิดของการพัฒนารูปแบบ

จุฑามาศ พันสวรรค์ (2562, หน้า 7-8) ได้กล่าวถึง หลักการอย่างกว้าง ๆ เพื่อกำกับการสร้างรูปแบบไว้ 4 ประการ คือ

1. รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดาอย่างไรก็ตามความเชื่อมโยงเชิงเส้นตรงแบบธรรมดาทั่วไปก็มีประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ

2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้สามารถตรวจสอบได้ด้วยการสังเกตและหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

3. รูปแบบควรต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้แล้วรูปแบบควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

4. นอกจากคุณสมบัติต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่

ชิรวัฒน์ นิจเนตร (2560, หน้า 83) ได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบอาจมีขั้นตอนการดำเนินงานแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปแล้วอาจแบ่งออกเป็น 2 ตอนใหญ่ ๆ คือ การสร้าง หรือการพัฒนารูปแบบ (Construct) และการหาความตรงของรูปแบบ (Validity) ส่วนรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนว่ามีการดำเนินการอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะและแนวคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้น อาจกระทำได้ 2 ขั้นตอน คือ

1. การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและแนวความคิดที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว ในเรื่องเดียวกัน หรือเรื่องอื่น ๆ และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบหรือตัวแปรต่าง ๆ ของรูปแบบนั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบในการพัฒนารูปแบบนั้น จะต้องใช้หลักเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ การศึกษาค้นคว้าที่ลึกซึ้งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยอาจจะคิดโครงสร้างของรูปแบบขึ้นมาก่อนแล้วปรับปรุง โดยอาศัยข้อสนเทศจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิดของรูปแบบหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือทำการศึกษาองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรแต่ละตัว แล้วคัดเลือกองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรที่สำคัญประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของรูปแบบก็ได้หัวใจสำคัญของขั้นนี้อยู่ที่การเลือกองค์ประกอบในรูปแบบตัวแปร หรือกิจกรรมเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม ผู้วิจัยควรกำหนดหลักการในการพัฒนารูปแบบอย่างชัดเจนเช่น เป็นรูปแบบที่ไม่ซับซ้อน สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย ตัวแปรในรูปแบบมีน้อยตัวแต่สามารถอธิบายผลได้มาก ฯลฯ ในการวิจัยบางเรื่องจำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม

2. การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ หลังจากได้พัฒนารูปแบบในขั้นต้นแล้ว จำเป็นต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้นถึงแม้ว่าจะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวคิดรูปแบบของคนอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมาแล้ว หรือแม้กระทั่งได้รับการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญแล้วก็ตาม แต่ก็เป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทำการทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ บางครั้งจึงใช้คำว่าการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ

จากการศึกษาแนวคิดของการพัฒนารูปแบบ สรุปได้ว่าแนวทางของการพัฒนารูปแบบประกอบด้วยขั้นแรกคือการสร้างหรือพัฒนารูปแบบ เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูล สถานการณ์ บริบท และปัญหาที่เกี่ยวข้องและขั้นที่สองคือการทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ เป็นการทดสอบรูปแบบและการนำรูปแบบไปใช้และปรับปรุงให้ทันสมัย

2.3 แนวคิดการบริหารการจัดการเรียนรู้

2.3.1 ความหมายของการเรียนรู้

ปราโมทย เมืองสังข์ (2565, หน้า 138) กล่าวถึงการเรียนรู คือการเรียนรู้เป็นกระบวนการอันซับซ่อน ที่ทำให้พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับผ่านประสาทสัมผัส สามารถเกิดขึ้นได้โดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทั้งนี้ผลของการเรียนรู้จะกอให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู (Knowledge) ด้านทักษะหรือกระบวนการ (Skill Process) และดานความรูสึก (Affective)

สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2553, หน้า 9) กล่าวว่าการเรียนรู (Learning) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการพัฒนาความคิดและความสามารถ โดยอาศัยประสบการณและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม

วาริ นิยมวรรณ์และคณะ (2564, หน้า 332-333) กล่าวว่าการเรียนรู้ คือกระบวนการที่ท้าให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความคิด คนสามารถเรียนรู้จากการได้ยินการสัมผัสการอ่านการใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม ผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอโดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้นี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไขและสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน

Bloom (1964, pp. 7-8) กล่าวว่าการเรียนรู้ หมายถึงการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นความสามารถทางสมองครอบคลุมพฤติกรรมประเภทความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และประเมินผล ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้สึก ครอบคลุมพฤติกรรมประเภท ความรู้สึก ความสนใจ ทัศนคติ การประเมินค่าและค่านิยม และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นความสามารถด้านการปฏิบัติครอบคลุมพฤติกรรมประเภทการเคลื่อนไหว การกระทำการปฏิบัติงาน การมีทักษะและความชำนาญ

จากการศึกษาความหมายของการเรียนรู้ สรุปได้ว่าการเรียนรู้ หมายถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึกหัดจนชำนาญ จนสงผลทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่คอนข้างถาวรขึ้น

2.3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย (2564, หน้า 4) กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่าเป็นแนวความคิดที่สามารถใช้อธิบายลักษณะของการเกิดการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยหลักการเรียนรู้ที่ได้รับการพิสูจน์ ทดสอบตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์จนได้รับการยอมรับว่าเป็นทฤษฎีการเรียนรู้มีหลายกลุ่มดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) นักคิดในกลุ่มนี้มองธรรมชาติมนุษย์ในลักษณะที่เป็นกลางคือ ไม่ดีไม่เลว (Neutral-active) การกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์เกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการตอบสนองสิ่งเร้า (Stimulus-Response) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง กลุ่มพฤติกรรมนิยมให้ความสนใจกับ “พฤติกรรม” เพราะพฤติกรรมเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดสามารถวัดได้และทดสอบได้

2. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism) นักคิดในกลุ่มนี้มุ่งเน้นกระบวนการทางปัญญาหรือความคิด นักคิดกลุ่มนี้เริ่มขยายขอบเขตของความคิดที่เน้นทางด้านพฤติกรรมออกไปสู่กระบวนการทางความคิด ซึ่งเป็นกระบวนการภายในของสมอง

3. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) นักคิดกลุ่มมนุษยนิยมนี้ให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์และมองมนุษย์ว่ามีคุณค่า มีความดีงาม มีความสามารถ มีความต้องการและมีแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาศักยภาพของตน หากบุคคลได้รับอิสรภาพ และเสรีภาพ มนุษย์จะพยายามพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

4. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มผสมผสาน (Eclecticism) นักจิตวิทยาและนักการศึกษาในกลุ่มผสมผสานระหว่างพฤติกรรมนิยมกับปัญญานิยม ดังนั้นหลักการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีของกาเย่จึงผสมผสานทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยมกับทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มปัญญานิยม

5. ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล (Information Processing) ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการทำงานของสมองมนุษย์คล้ายคลึงกับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งเมื่อมีการรับข้อมูลเข้ามาสมองจะบันทึกข้อมูลเข้าไว้ในความจำระยะสั้นก่อนต่อเมื่อมีกระบวนการขยายความคิด ทำข้อมูลให้มีความหมายกับตนเองแล้ว ข้อมูลเหล่านั้นจะถูกนำไปเก็บไว้ในความจำระยะยาวเพื่อเรียกใช้ต่อไป

6. ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ทฤษฎีนี้ให้ความสนใจเกี่ยวกับเชาวน์ปัญญาของมนุษย์ซึ่งมิได้มีเพียงความสามารถทางด้านภาษาและคณิตศาสตร์เท่านั้น แต่มีอยู่อย่างหลากหลายถึง 8 ด้านด้วยกัน ได้แก่ เชาวน์ปัญญาด้านภาษา คณิตศาสตร์ มิติสัมพันธ์ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ การสัมพันธ์กับผู้อื่น การเข้าใจตนเองและการเข้าใจธรรมชาติ

7. ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของผู้เรียนว่าจะต้องเป็นผู้ลงมือกระทำอย่างกระตือรือร้น การเปลี่ยนแปลงทางพุทธิปัญญาจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ

ผู้เรียนอยู่ในสภาพไม่สมดุลทางพุทธิปัญญา เนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารใหม่ ผู้เรียนจะเกิดการปรับและควบคุมพฤติกรรมของตนเองเพื่อจะทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาสมดุลขึ้น

8. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานแนวคิดมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ โดยมีแนวคิดว่าหากผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้และนำความคิดของตนเองไปสร้างสรรค์ชิ้นงานขึ้นโดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม จะช่วยถ่ายโยงความคิดนั้นให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น การที่ผู้เรียนสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นมา หมายถึง การสร้างความรู้ขึ้นในตนเอง ความรู้ที่สร้างขึ้นจะอยู่คงทน ในจิตสำนึกไม่ลืมง่าย ทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนได้และความรู้ที่สร้างขึ้นจะเป็นฐานที่มั่นคง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ต่อไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

9. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) David Johnson and Roger Johnson กล่าวว่าในกระบวนการเรียนรู้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ ลักษณะแข่งขันกัน ลักษณะต่างคนต่างเรียนและลักษณะร่วมมือกัน ดังนั้นทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ จึงเน้นความสำคัญของการช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 5 ประการคือ พึ่งพาอาศัยกัน ปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิด มีความรับผิดชอบหรือหน้าที่ที่สามารถตรวจสอบได้ มีการใช้ทักษะระหว่างบุคคลหรือทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และทักษะการทำงานกลุ่ม และมีกระบวนการทำงานกลุ่ม

10. ทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างและหน้าที่การทำงานของสมองเน้นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้และการทำงานของสมอง โดยเชื่อว่าในการเรียนรู้ผู้เรียนต้องใช้ทุกส่วนทั้งการคิด ความรู้สึกและการลงมือปฏิบัติจริงไปพร้อมกัน จึงจะเป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ สรุปได้ว่าทฤษฎีการเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งการจัดการเรียนรู้เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ โดยศาสตร์คือการสอนมีกระบวนการมีขั้นตอนที่ชัดเจนอย่างเป็นลำดับ ส่วนศิลป์คือการเรียนการสอนนั้นผู้สอนควรคำนึงถึงอารมณ์ความเหมาะสมของสถานการณ์ ของบรรยากาศการเรียน คำนึงถึงความรู้สึกของผู้เรียน และสามารถนำทฤษฎีการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู

2.4.1 ความหมายของสมรรถนะครู

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2564, หน้า 44) กล่าวว่า Performance Appraisal โดย Performance แปลว่า สมรรถนะ สมรรถภาพ การกระทำพฤติกรรม Agreement แปลว่า การเห็นด้วย การเห็นชอบร่วมกัน การยอมรับร่วมกัน ข้อตกลง ความตกลง และ Appraisal แปลว่า การประเมิน การตีค่า การประเมินค่า การหาค่า ซึ่งทั้งหมดหมายความว่า ข้อตกลงที่ข้าราชการครูได้เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อแสดงเจตจำนงว่าภายในรอบการประเมินจะพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะประจำวิชา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตรให้สูงขึ้น

โดยสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังของตำแหน่งและวิทยฐานะที่ดำรงอยู่ และสอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทสถานศึกษา

วิชา พรหมโชติ, ญาณิศา บุญจิตร์ และโสภณ เพ็ชรพวง (2564, หน้า 330) กล่าวว่า สมรรถนะครู หมายถึงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลและแสดงคุณลักษณะพฤติกรรมได้เด่นชัดเป็นรูปธรรมโดยเป็นคุณลักษณะเฉพาะ สำหรับสายงานครู คือความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes)

บุญฤดี อุดมผล (2563, หน้า 161) กล่าวว่าสมรรถนะครูหมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะที่เฉพาะและจำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพครู มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความหมายของสมรรถนะครูสรุปได้ว่าสมรรถนะครู หมายถึง คุณลักษณะของครูที่แสดงออกมาโดยการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ครูปฏิบัติงานและปฏิบัติตนจนบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2549, หน้า 52) กล่าวว่าแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะในลักษณะของการมองคนในภาพรวม ทั้งสิ่งที่ปรากฏเห็นและสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคล โดยแบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะเป็น 5 ส่วนดังนี้

1. ทักษะ (Skills) สิ่งที่บุคคลกระทำได้ดีและฝึกปฏิบัติประจำจนเกิดความชำนาญ เช่น ทักษะของหมอฟันในการอุดฟันโดยไม่ทำให้คนใช้รู้สึกเสียวเส้นประสาทหรือเจ็บ

2. ความรู้ (Knowledge) ความรู้เฉพาะด้านของบุคคล เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านการบริหารต้นทุน เป็นต้น

3. มโนทัศน์ของตน (Self-Concept) ทัศนคติค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน (Self- Image) หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงจะเชื่อว่าตนเองสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ เป็นต้น

4. อุปนิสัย (Traits) บุคลิกลักษณะประจำของบุคคลเป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลผู้นั้น เช่น เขาเป็นคนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้หรือเขามีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น

5. แรงจูงใจหรือแรงขับภายใน (Motive) ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย เช่น บุคคลที่มุ่งผลสำเร็จ (Achievement Creation) จะพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายและปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองตลอดเวลา

จากการศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะสรุปได้ว่าคุณลักษณะที่ครูมีอยู่ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะพื้นฐานอื่น ๆ เป็นตัวกำหนดสมรรถนะของครูให้มีความแตกต่างกัน

2.4.3 ประเภทของสมรรถนะครู

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2551, หน้า 19) ได้แบ่งสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. สมรรถนะหลัก (Core Competencies) หมายถึงบุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะทัศนคติความเชื่อและอุปนิสัยของคนในองค์การโดยรวมที่จะสนับสนุนให้องค์การบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้

2. สมรรถนะตามสายงาน (Job Competencies) หมายถึงบุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะทัศนคติความเชื่อและอุปนิสัยที่จะช่วยส่งเสริมให้คนนั้น ๆ สามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

3. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competencies) หมายถึงบุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะทัศนคติความเชื่อและอุปนิสัยที่ทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไป เช่น สามารถอาศัยอยู่กับแมงป่องหรืออสรพิษได้เป็นต้น ซึ่งเรามักจะเรียกสมรรถนะส่วนบุคคลว่าความสามารถพิเศษส่วนบุคคล

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์ (2552, หน้า 28-30) จำแนกสมรรถนะออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) หมายถึงความสามารถหลักซึ่งสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของคนที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายและภารกิจตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดและหมายถึงลักษณะพฤติกรรมของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะของคนในทุกระดับและทุกกลุ่มงานที่องค์การต้องการให้มี

2. สมรรถนะในการบริหารจัดการ (Managerial Competency) หมายถึงความสามารถในการจัดการซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทักษะในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ และหมายถึงความสามารถที่มีได้ทั้งในระดับผู้บริหารและระดับพนักงานโดยจะแตกต่างกันตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Role Based)

3. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) หมายถึงความสามารถในงานซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะงานต่าง ๆ (Job Based) หน้าที่ที่แตกต่างกันความสามารถในงานย่อมแตกต่างกันสามารถเรียก Functional Competency เป็น Job Competency หรือ Technical Competency

4. สมรรถนะส่วนบุคคล (Individual Competency) หมายถึงความสามารถเฉพาะบุคคลซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่เกิดขึ้นจริงตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่เหมือนกันไม่จำเป็นว่าคนที่ปฏิบัติงานในหน้าที่นั้นจะต้องมีความสามารถเหมือนกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 2-15) กล่าวว่าสมรรถนะครูประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ

1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ความสามารถในการวางแผนความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และความสามารถในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

1.2 การบริการที่ดี ได้แก่ความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการและการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ

1.3 การพัฒนาตนเอง ได้แก่การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่าย

1.4 การทำงานเป็นทีม ได้แก่ การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนร่วมงานการเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตาม และการเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

1.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ได้แก่ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม และการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ

2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ได้แก่การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2 การพัฒนาผู้เรียน ได้แก่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกาย และสุขภาพจิตผู้เรียน การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน และการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน ได้แก่จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา และกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา

2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้แก่การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.5 ภาวะผู้นำครู ได้แก่วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง และการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ได้แก่การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาประเภทของสมรรถนะครูสรุปได้ว่าสมรรถนะแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก หมายถึง คุณลักษณะร่วม ความสามารถที่บุคลากรทุกคนในองค์กรจำเป็นต้องมีเหมือนกัน เพื่อสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่องค์กรได้กำหนดไว้

2. สมรรถนะประจำสายงาน หมายถึง คุณลักษณะ ความสามารถของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน้าที่นั้น ๆ จำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

2.5.1 สภาพปัจจุบันของโรงเรียนขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 1-6) กล่าวว่า ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 29,871 แห่ง และเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา จำนวน 15,158 แห่ง คิดเป็นจำนวนถึงร้อยละ 50.74 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรลดลง ความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปโรงเรียนในเมือง และการย้ายถิ่น ตามการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง การมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้ การบริหารจัดการไม่คุ้มทุน โรงเรียนขนาดเล็กจึงกลายเป็นประเด็นที่สำคัญของระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการการดำเนินงาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนรูปแบบการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก อันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าปัจจัยด้านผู้รับบริการเป็นโอกาสต่อการพัฒนา คือผู้ปกครองพร้อมส่งบุตรหลานให้เรียนในโรงเรียนดีมีคุณภาพ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียนจากประเทศเพื่อนบ้านสู่โรงเรียนบริเวณชายขอบ หรือโรงเรียนที่ใช้แรงงานจากต่างชาติมาก ด้านอุปสรรค พบว่าประชากรวัยเรียนที่เป็นสัญชาติไทยมีแนวโน้มลดลงทุกปี ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและโรงเรียนเอกชนส่งผลให้โรงเรียนในชุมชนมีแนวโน้มปรับขนาดเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น

2.5.2 การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 7-8) กล่าวว่าการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการการดำเนินงาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนรูปแบบการใช้ทรัพยากร ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่อย่างจริงจัง ยึดหลักการกระจายอำนาจ การพิจารณาและการตัดสินใจอยู่ในระดับพื้นที่เป็นสำคัญ โดยดำเนินการตามความพร้อมอย่างค่อยเป็นค่อยไป ดังนี้

1. กำหนดรูปแบบบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นการบริหารโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน และมีแนวโน้มว่า จำนวนนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กนี้ จะลดจำนวนลงไปเรื่อย ๆ ด้วยเหตุนี้การกระจายทรัพยากรอันจำกัดภายใต้เงื่อนไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศให้กับ

โรงเรียนทุกโรงเรียนอย่างทั่วถึงย่อมเป็นไปได้ยาก ดังนั้นจึงได้กำหนดรูปแบบและวิธีการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

1.1 โรงเรียนขนาดเล็กที่มีความเหมาะสมในการรวมโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนลดลงเรื่อย ๆ เนื่องจากอัตราการเกิดลดลง หรืออัตราการเคลื่อนย้ายของประชาชนวัยเจริญพันธุ์ จากชนบทสู่ชุมชนเมืองหรือมีเด็กวัยเรียนแต่ผู้ปกครองในท้องถิ่นนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนอื่น ๆ

1.2 โรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่สามารถรวมโรงเรียนได้คือ โรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ไม่มีหน่วยงานอื่นจัดบริการการศึกษาในพื้นที่ หรือเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ

2. การส่งเสริมการเรียนรวม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ส่งเสริมให้โรงเรียนขนาดเล็กจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม โดยมีรูปแบบ ดังนี้ เรียนรวมทุกชั้น และเรียนรวมบางชั้น ซึ่งได้มีการสนับสนุนค่าพาหนะรับ-ส่งนักเรียน ดังนี้

2.1 จัดสรรให้กับนักเรียนทุกคนที่เดินทางมาเรียนรวมกับโรงเรียนหลัก

2.2 นักเรียนที่เข้าใหม่ในปีการศึกษาต่อ ๆ มาที่มีอายุเข้าเกณฑ์ระดับปฐมวัยและเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และมีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตบริการของโรงเรียนมารวมให้ได้รับค่าพาหนะจนจบการศึกษาขั้นสูงสุดของโรงเรียนหลัก (การศึกษาภาคบังคับ)

2.3 กรณีนักเรียนมาเรียนรวมบางชั้น ตามแผนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดสรรให้ตามที่เสนอขอ แต่ไม่เกิน 2 ปีการศึกษา

2.4 จัดสรรงบประมาณค่าพาหนะรับ-ส่งนักเรียนตามระยะทางจากโรงเรียนมารวมถึงโรงเรียนหลัก โดยระยะทางไม่เกิน 3 กิโลเมตร คนละ 10 บาท ต่อวัน ระยะทางมากกว่า 3-10 กิโลเมตร คนละ 15 บาทต่อวัน และระยะทางมากกว่า 10 กิโลเมตรขึ้นไป คนละ 20 บาทต่อวัน

2.5 จัดสรรค่าบริหารจัดการรถรับ-ส่งนักเรียน เป็นรถปิคอัพ/รถบริจาค และรถตู้โดยสารขนาด 12 ที่นั่ง คันละ 150,000 บาท เพื่อเคลื่อนย้ายนักเรียนไปเรียนรวม

3. สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สนับสนุนงบประมาณ สำหรับการจัดการเรียนสอนคละชั้น การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการทำงานของครู และการจัดสรร DLTV, DLIT, สื่อ 60 พรรษาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารีฯ ให้กับโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

4. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับภาคส่วนต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประสานกับหน่วยงานสังกัดอื่น เพื่อประชาสัมพันธ์ให้มาใช้ประโยชน์โรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่มีนักเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของชุมชน เช่น กศน. พม. อปท. ฯลฯ

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังได้พัฒนาฐานข้อมูล ที่เป็นปัจจุบันและครบถ้วนรอบด้านของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อใช้เป็นข้อมูลการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การดำเนินการ การบริหารจัดการ การแก้ปัญหา และการจัดทรัพยากรสนับสนุนที่เหมาะสม ครอบคลุม และเพียงพอ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สรุปได้ว่า ปัจจุบันจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรลดลง ความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปโรงเรียนในเมือง และการย้ายถิ่นตามการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง การมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้ การบริหารจัดการไม่คุ้มทุน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าด้านโครงสร้างของโรงเรียนมีความเข้มแข็ง เนื่องจากเป็นโรงเรียนนิติบุคคล ได้รับการกระจายอำนาจที่บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการ และสามารถกำหนดแผนการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านการเงิน และด้านบริหารทั่วไป แต่รูปแบบโรงเรียนนิติบุคคลของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจุดอ่อน เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามโครงสร้างและกรอบงานไม่เพียงพอจึงไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะการดำเนินการบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้ การควบรวมโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้กัน ข้ามตำบล ข้ามอำเภอ ข้ามจังหวัด หรือข้ามเขตพื้นที่ การศึกษากลไกการบริหารจัดการร่วมกัน การบริหารจัดการปัจจัยพื้นฐาน การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยี (นอกเหนือจาก DLTV, DLIT) และการสร้างฐานข้อมูล Application

2.6 หลักธรรมอริยสัจ 4

2.6.1 ความหมายของอริยสัจ 4

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2542, หน้า 884) ได้กล่าวในคัมภีร์วิสุทธิมรรค อ้างความในการแสดงความหมายของอริยสัจ 4 ได้ 4 นัย คือ

1. สัจจะที่พระอริยตรัสรู้
2. สัจจะของพระอริย
3. สัจจะที่ทำให้เป็นอริย
4. สัจจะอย่างอริย คือ แท้แน่นอน

ธณพร โปมินและอุทัย กมลศิลป์ (2565, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของอริยสัจ 4 ไว้ว่า อริยะ หมายถึงบุคคลผู้บรรลุธรรมวิเศษ สัจ หมายถึงความรู้แห่งความจริง ดังนั้น อริยสัจ หมายถึงความจริงของพระอริยะ หรือความจริงอันประเสริฐ เป็นชื่อธรรมที่สำคัญหมวดหนึ่งในพระพุทธศาสนา 4 ประการ ประกอบด้วย

1. ทุกข์ คือ ความทุกข์ที่มีอยู่จริง อันเป็นสภาพที่ทนได้ยากหรือบีบคั้น ขัดแย้ง บกพร่อง ขาดแก่นสาร และการไม่ให้ความพึงพอใจที่แท้จริง
2. สมุทัย คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์
3. นิโรธ คือ การดับทุกข์ หรือการเข้าใจความจริงของชีวิต
4. มรรค คือ หนทางแห่งการพ้นทุกข์ หรือวิธีการปฏิบัติอันจะนำไปสู่การดับทุกข์ กล่าวคือ มรรคมีองค์ 8 (อัฏฐังคิกมรรค) อันเป็นปฏิปทาสายกลาง

จิตศริณย์พร ปัญจวัฒนคุณ (2561, หน้า 8-9) ได้ให้ความหมาย อริยสัจ 4 ไว้ว่า จัดเป็นหมวดธรรมที่สำคัญมากของพระพุทธศาสนา เพราะเป็นที่สรุปรวมของพระธรรมคำสั่งสอนทั้งหมด หมายความว่า พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ในพระไตรปิฎกทั้ง 3 คือ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎกและพระอภิธรรมปิฎกนั้น ก็จะสรุปรวมลงในอริยสัจ 4 ทั้งสิ้น อริยสัจ 4 มีดังนี้

1. ทุกข์ แปลว่า ความทุกข์ หรือสภาพที่ทนได้ยาก ได้แก่ ปัญหาต่าง ๆ ของมนุษย์กล่าวให้ ลึกลงไปอีกหมายถึง สภาวะของสิ่งทั้งหลาย ที่ตกอยู่ในกฎธรรมดาแห่งความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ซึ่งประกอบด้วยภาวะคั้น กดดัน ขัดแย้ง ขัดข้อง มีความบกพร่อง ไม่สมบูรณ์ในตัวเอง ขาดแก่นสาร และความเที่ยงแท้ ไม่อาจให้ความพึงพอใจเต็มอิ่มแท้จริง พร้อมที่จะก่อปัญหาสร้างความทุกข์ขึ้นมาได้เสมอ ทั้งที่เกิดปัญหาขึ้นแล้ว และที่อาจเกิดเป็นปัญหาขึ้นมาเมื่อใดเมื่อหนึ่งในรูปใดรูปหนึ่ง แก่ผู้ที่ยึดติดถือมั่นไว้ด้วยอุปาทาน

2. ทุกขสมุทัย เรียกสั้น ๆ ว่า สมุทัย แปลว่า เหตุเกิดแห่งทุกข์ หรือสาเหตุให้ทุกข์เกิดขึ้น ได้แก่ ความอยากที่ยึดถือเอาตัวตนเป็นที่ตั้งโดยอาการที่เราซึ่งจะเสพที่จะได้ จะเป็นจะไม่เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ทำให้ชีวิตถูกบีบคั้นด้วยความเร่าร้อน ร่านรน กระวนกระวาย ความหวงแหน เกลียดชัง หวั่นกลัว หวาดระแวง ความเบื่อหน่าย หรือความคับข้องติดขัด ในรูปใดรูปหนึ่งอยู่ตลอดเวลา ไม่อาจปลอดโปร่งโล่งเบา เป็นอิสระ สดชื่น เบิกบานได้ อย่างบริสุทธิ์สิ้นเชิง ไม่รู้จักความสุข ชนิดที่เรียกว่า ไร้ไฝฝ้าและไม่อืดเฟ้อ

3. ทุกขนิโรธ เรียกสั้น ๆ ว่า นิโรธ แปลว่า ความดับทุกข์ ได้แก่ภาวะที่เข้าถึงเมื่อกำจัดอวิชชา สำรอกตัณหาสิ้นแล้ว ไม่ถูกตัณหาย้อมใจ หรือฉุดลากไป ไม่ถูกบีบคั้นด้วยความรู้สึกกระวนกระวาย ความเบื่อหน่ายหรือความคับข้องติดขัดอย่างใด ๆ หลุดพ้นเป็นอิสระ ประสบความสุขที่บริสุทธิ์ สงบ ปลอดโปร่งโล่งเบา ผ่องใสเบิกบานเรียกสั้น ๆ ว่านิพพาน

4. ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา เรียกสั้น ๆ ว่า มรรค แปลว่า ปฏิปทาที่นำไปสู่ความดับทุกข์ หรือข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้แก่ อริยอัฏฐังคิกมรรค หรือทางประเสริฐ มีองค์ประกอบ 8 ก็คือ สัมมาทิฏฐิ ฯลฯ สัมมาสมาธิที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา เพราะเป็นทางสายกลาง ซึ่งดำเนินไปพอดีที่จะให้ถึงนิโรธ โดยไม่ติดข้องหรือเอียงไปหาที่สุดสองอย่าง คือ กามสุขัลลิกานุโยค (ความหมกมุ่นในกามสุข) และอัตตกิลมถานุโยค (การประกอบความลำบากแก่ตน คือ บีบคั้นทรมานตนเองให้เดือดร้อน)

จากการศึกษาความหมายของอริยสัจ 4 สรุปได้ว่า อริยสัจ 4 หมายถึง ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ความจริงของพระอริยบุคคล หรือความจริงที่ทำให้ผู้เข้าถึงกลายเป็นอริยะที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้และนำมาสั่งสอนเพื่อให้คนทั่วไปพ้นจากความทุกข์ อริยสัจ 4 ประกอบด้วย ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ความดับทุกข์ และวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุความดับทุกข์

2.6.2 กระบวนการแก้ปัญหาตามหลักอริยสัจ 4

ธณพร โปมิน และอุทัย กมลศิลป์ (2565, หน้า 4) ได้สรุปใจความสำคัญของวิธีการสอนแบบอริยสัจ 4 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นกำหนดปัญหา (ขั้นทุกข์) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจในตนเองโดยการพิจารณาสภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อกำหนดปัญหาให้เหมาะสม

2. ขั้นสมมุติฐาน (ขั้นสมุทัย) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องคิดหาหรือคาดการณ์คำตอบล่วงหน้า ก่อนจะทำการทดลอง โดยต้องอาศัยการสังเกตความรู้เดิมหรือประสบการณ์ที่เคยประสบพบมา เพื่อใช้เป็นพื้นฐานคำตอบซึ่งยังไม่ทราบของสิ่งที่คิดไว้ล่วงหน้า

3. ขั้นการทดลองหรือเก็บข้อมูล (ขั้นนิโรธ) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องทดลองหรือลงมือปฏิบัติตามการตั้งสมมติฐานที่ได้ทำการกำหนดไว้ก่อนหน้า

4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล (ขั้นมรรค) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง เพื่อให้รู้ว่าสิ่งใดคือตัวที่จะทำหน้าที่แก้ไขปัญหาที่กำหนดไว้ และสามารถแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้หรือไม่ หลังจากนั้นผู้เรียนจะต้องนำผลที่ได้มาทำการสรุปเป็นหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการแก้ปัญหาว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีการใด และผลที่ได้เป็นเช่นไร

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา (2551, หน้า 57) มีนักศึกษาไทยผู้มีชื่อเสียงและประสบการณ์สูงในวงการศึกษา ท่านนี้เป็นผู้ริเริ่มจุดประกายความคิดในการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการเรียนการสอนมานานกว่า 20 ปีมาแล้ว โดยการประยุกต์หลักอริยสัจ 4 อันได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มาใช้เป็นกระบวนการแก้ปัญหา โดยใช้ควบคู่กับแนวทางปฏิบัติที่เรียกว่า “กิจในอริยสัจ 4” อันประกอบด้วย ปริญญา (การกำหนดรู้) ปหานะ (การละ) สัจฉิกิริยา (การทำให้แจ้ง) และภาวนา (การเจริญหรือการลงมือปฏิบัติ) จากหลักทั้งสองท่านได้เสนอแนะการสอนกระบวนการแก้ปัญหาไว้เป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นกำหนดปัญหา (ขั้นทุกข์) คือ การให้ผู้เรียนระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไข

2. ขั้นตั้งสมมติฐาน (ขั้นสมุทัย) คือ การให้ผู้เรียนวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและตั้งสมมติฐาน

3. ขั้นทดลองและเก็บข้อมูล (ขั้นนิโรธ) คือ การให้ผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการทดลองเพื่อพิสูจน์สมมติฐานและเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล (ขั้นมรรค) คือ การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุป

จากการศึกษากระบวนการแก้ปัญหาตามหลักอริยสัจ 4 สรุปได้ว่าเป็นการนำหลักธรรมอริยสัจ 4 ประยุกต์เข้ากับชีวิตประจำวัน โดยใช้การแก้ปัญหา 4 ขั้นตอน ตามหลักธรรมอริยสัจ 4 ได้แก่

1. ขั้นกำหนดปัญหา หรือ ขั้นทุกข์
2. ขั้นสมมติฐาน หรือ ขั้นสมุทัย
3. ขั้นการทดลอง หรือเก็บข้อมูล หรือ ขั้นนิโรธ
4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล หรือ มรรค

2.7 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

2.7.1 ความหมายของเทคนิคเดลฟาย

น้ำผึ้ง มีศิล (2559, หน้า 1256) กล่าวว่าการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย หมายถึง วิธีการรวบรวมความรู้ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อมุ่งศึกษาและวิเคราะห์องค์ความรู้ที่ยังไม่มีคำตอบแน่ชัด โดยการรวบรวบและกลั่นกรองความรู้จากผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ ทั้งนี้จะต้องมีการเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้ใคร่ครวญความคิดเห็นโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในรอบถัดไป ทั้งนี้องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจะเกิดจากการพิจารณามติสอดคล้องโดยเสียงข้างมากลักษณะสำคัญของการวิจัยด้วยวิธีเดลฟายคือ 1) การไม่เปิดเผยรายชื่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้นำเสนอเป็นไปอย่างอิสระไม่ถูกครอบงำด้วยกระบวนการกลุ่ม 2) การให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนความคิดเห็น และ 3) การวินิจฉัยความคิดเห็นของกลุ่มอย่างเป็นทางการ

ชัยลิขิต สร้อยเพชรเกษม (2555, หน้า 6) กล่าวว่าการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย หมายถึง วิธีการสื่อสารความรู้ระหว่างผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ยังไม่มีคำตอบที่แน่นอน โดยอาศัยกระบวนการรวบรวมและกลั่นกรองความรู้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากการใช้ชุดของแบบสอบถามความคิดเห็น และควบคุมความคิดเห็นโดยการไม่เปิดเผยรายชื่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้การเสนอความเห็นเป็นไปอย่างอิสระการให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังสมาชิกกลุ่มแต่ละคนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญทวนซ้ำความคิดเห็น และการวินิจฉัยความคิดเห็นของกลุ่มอย่างเป็นทางการ

บุญมี พันธุ์ไทย (2565, หน้า 11-12) กล่าวว่าเทคนิคเดลฟาย หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการในการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ ด้วยวิธีการและหลักเกณฑ์ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อนำข้อมูลมาสรุปให้เป็นฉันทามติที่เห็นชอบโดยเสียงข้างมาก ในการพยากรณ์เพื่อที่จะตัดสินใจถึงเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

จากการศึกษาความหมายของเทคนิคเดลฟาย สรุปได้ว่าเทคนิคเดลฟาย หมายถึง กระบวนการค้นคว้าหาความรู้ ความจริง ที่รวบรวมแนวความคิดหรือข้อมูลจากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในแต่ละด้าน ด้วยวิธีการและหลักเกณฑ์ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ อย่างเป็นระบบและมีแบบแผน มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

2.7.2 ลักษณะที่สำคัญของเทคนิคเดลฟาย

บุญมี พันธุ์ไทย (2565, หน้า 12) กล่าวว่าคุณลักษณะของเทคนิคเดลฟายประกอบด้วย

1. เป็นการเสาะแสวงหาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องหนึ่งเรื่องใด และไม่ต้องการให้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่นมีอิทธิพล หรือมีผลกระทบต่อการพิจารณาตัดสินใจของตนเอง

2. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมการวิจัยต้องตอบแบบสอบถามตามที่กำหนดให้ครบทุกรอบและโดยทั่วไปแบบสอบถามรอบที่ 1 มักจะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ในรอบต่อไปจึงจะเป็นแบบสอบถามปลายปิดมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. สถิติที่ใช้ได้แก่สถิติเกี่ยวการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางจะใช้ ค่ามัธยฐาน (Median) และการวัดการกระจายจะใช้ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

นิภาพรรณ เจนสันติกุล (2560, หน้า 53) กล่าวว่าเดลฟายเป็นวิธีที่มีความยืดหยุ่นที่สร้างขึ้นโดยมีคุณสมบัติพื้นฐานได้แก่ 1. ข้อคำถามแบบมีโครงสร้าง 2. ดำเนินการซ้ำ 3. ควบคุมการตอบกลับ และ 4. การไม่ปรากฏชื่อผู้ตอบ ข้อดีของวิธีการนี้ คือ สามารถรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์การร่วมอภิปรายโดยไม่เปิดเผยชื่อ ซึ่งจะลดผลกระทบที่มีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็นและในแต่ละรอบจะมีเวลาในการพิจารณาการตอบก่อนดำเนินการส่งกลับ ข้อเสีย คือ การใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลในแต่ละรอบนานอาจทำให้ผู้ให้ข้อมูลออกจากกลุ่มจึงควรมีการติดตามต่อเนื่อง

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2562, หน้า 3-4) กล่าวว่าลักษณะสำคัญของเทคนิคเดลฟาย 4 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. การไม่เปิดเผยตัวตน (Anonymity) โดยการใช้แบบสอบถาม เพื่อไม่ให้ผู้เชี่ยวชาญที่ออกความเห็นต้องเผชิญหน้ากัน จะได้ไม่รู้ว่าใครเป็นเจ้าของความเห็น ทำให้สามารถพิจารณา ไตร่ตรองถึงข้อดีและคุณค่าของความเห็นโดยไม่ถูกเบี่ยงเบนด้วยตำแหน่งหรือความสามารถในการโน้มน้าวของเจ้าของความเห็น ผู้ออกความเห็นที่แตกต่างออกไป ไม่รู้สึกว่าถูกกดดันจากผู้ที่มีวุฒิสูงกว่าหรือความเห็นของคนส่วนใหญ่

2. การวนซ้ำ (Iteration) โดยที่ผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มจะได้รับข้อความแจ้งปัญหาหรือหัวข้อของการศึกษาผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มหรือผู้ร่วมอภิปรายสร้างความคิด และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหรือปัญหาจากการระดมความคิดส่วนบุคคล ผู้วิจัยกลั่นกรองคำตอบและนำเสนอต่อผู้ร่วมอภิปรายให้ตอบหลายรอบ ผู้ตอบสร้างความคิดและกลั่นกรองคำตอบความเห็นเปลี่ยนใจโดยไม่เสียหน้าจากการพิจารณาความเห็นและเหตุผลของผู้อื่น

3. การป้อนกลับโดยมีการควบคุม (Controlled Feedback) มีการกลั่นกรองและป้อนกลับความเห็นของกลุ่มให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามได้ทราบ ในการส่งแบบสอบถามรอบต่อไป ผู้ตอบจะได้ทราบสถานภาพของความเห็นรวม คำวิจารณ์ ข้อเสนอแนะ และเหตุผลประกอบความคิดเห็นของทั้งผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ในทุกแง่มุม

4. การนำเสนอคำตอบด้วยสถิติ (Statistical Group Response) เป็นส่วนหนึ่งของการป้อนกลับระหว่างการสอบถามแต่ละรอบ ประกอบด้วยความคิดเห็นเชิงปริมาณ โดยเสนอผลคำตอบของกลุ่มเป็นค่ามัธยฐาน ค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์หรือค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามการให้คะแนนที่เป็นตัวเลขของแต่ละรายการ หลังจากการทำซ้ำขั้นสุดท้าย ความคิดและความคิดเห็นจะแสดงพร้อมกับสถิติเชิงพรรณนาของการให้คะแนน

จากการศึกษาลักษณะที่สำคัญของเทคนิคเดลฟาย สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญที่ของเทคนิคเดลฟาย ได้แก่การไม่เปิดเผยตน การทำซ้ำ การป้อนกลับโดยมีการควบคุม และการนำเสนอคำตอบด้วยสถิติ

2.7.3 ขั้นตอนของการใช้เทคนิคเดลฟาย

บุญมี พันธุ์ไทย (2565, หน้า 13) กล่าวว่าการใช้เทคนิคเดลฟาย มีหลายขั้นตอนอาจมีความแตกต่างกันซึ่งขึ้นกับประเด็นที่ศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การวางกรอบการเก็บข้อมูล ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้การวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1 ถามประเด็นหรือกรอบกว้าง ๆ ของปัญหา รอบที่ 2 คำถามแบบ

Rating Scale ถามความคิดเห็นจากกรอบของปัญหาจากรอบที่ 1 รอบที่ 3 คำถามแบบ Rating scale คำถามเดียวกับรอบที่ 2 เพื่อให้ยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ นำกลับมาวิเคราะห์พิจารณาว่าค่า IR ว่ามีความสอดคล้องหรือไม่ ถ้าค่า IR ต่ำแสดงว่าสอดคล้อง แต่ถ้าค่า IR สูงแสดงว่ายังไม่สอดคล้อง ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลอีกรอบ โดยเพิ่มรอบที่ 4 คำถามแบบ Rating Scale เป็นคำถามเดียวกันกับรอบที่ 3 เพื่อให้ยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ เสร็จสิ้นกระบวนการ นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ IR และมัธยฐาน

2. การกำหนดเกณฑ์ในการคัดสรรกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เทคนิคเดลฟาย เป็นเทคนิคที่นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาใช้ประโยชน์อย่างมีระบบควรกำหนดเกณฑ์ในการคัดสรร คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่จะทำวิจัยเป็นอย่างดี และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่จะทำวิจัยสามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้การคัดสรรผู้เชี่ยวชาญ ในการทำวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟายมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะผลการวิจัยจะมีความน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพหรือความน่าเชื่อถือของผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยคัดสรรมาตามเกณฑ์ที่กำหนด ถ้าเกณฑ์ที่ใช้สูงก็เชื่อว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่คัดสรรมาจะมีคุณภาพสูงด้วย

3. ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย ไม่ได้มีการกำหนดจำนวนไว้แน่นอนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของกลุ่มเป็นสำคัญ กล่าวคือถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีลักษณะเหมือนกันมากหรือมีความเป็นเอกพันธ์จะใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10-15 คน ก็เป็นการเพียงพอ แต่ถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีคุณลักษณะแตกต่างกันมาก ก็ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในจำนวนมากขึ้น ผลการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ พบว่าเมื่อใช้จำนวนผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 18 คนขึ้นไป ค่าความคลาดเคลื่อนของการวิจัยจะลดลงอย่างคงที่ นอกจากนี้ จำนวนผู้เชี่ยวชาญผู้เข้าร่วม 15-30 คน จากกลุ่มเดียวกันหรือ 5-10 คน ต่อลักษณะของกลุ่มที่แตกต่างกันจากการจัดกลุ่มแต่ละอาชีพ

4. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย เทคนิคเดลฟายเริ่มจากการคัดสรรกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมตอบแบบสอบถามและเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริงและน่าเชื่อถือมากที่สุด จึงต้องถามย้ำโดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายรอบโดยทั่วไปมักจะถามความคิดเห็น 3-4 รอบ คือ

4.1 รอบที่ 1 แบบสอบถามในรอบนี้จะเป็นคำถามปลายเปิด และเป็นการถามอย่างกว้าง ๆ หรือจะใช้การสัมภาษณ์ก็ได้

4.2 รอบที่ 2 แบบสอบถามในรอบนี้จะพัฒนาจากคำตอบในแบบสอบถามปลายเปิด หรือจากการสัมภาษณ์ในรอบแรก โดยจัดสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิดเพื่อที่จะส่งกลับไปยังผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมตอบ อีกครั้งแบบสอบถามรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะตัดสินใจตอบโดยจัดระดับความสำคัญของแต่ละข้อคำถามในรูปแบบของการให้เปอร์เซ็นต์ หรือตอบในแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ก็ได้

4.3 รอบที่ 3 หลังจากได้รับแบบสอบถามรอบที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญคืนมา ผู้วิจัยจะนำคำตอบแต่ละข้อคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แล้วสร้างแบบสอบถามใหม่ใช้ข้อความเดิมเหมือนกับแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่เพิ่มค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของกลุ่มและคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นได้ตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 แล้วส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นตอบอีก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาทบทวนอีกครั้งว่าต้องการยืนยันคำตอบเดิมหรือต้องการ

เปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ หากต้องการยืนยันคำตอบเดิมก็ได้รับการขอร้องให้เขียนเหตุผลสั้น ๆ ลงตอนท้ายของแต่ละข้อด้วย

4.4 รอบที่ 4 ผู้ทำวิจัยจะทำตามขั้นตอนเหมือนกันกับรอบที่ 3 คือคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากคำตอบที่ได้มาใหม่ แล้วใส่ลงในแบบสอบถามที่มีรูปแบบและเนื้อหาเช่นเดียวกับขั้นตอนในรอบที่ 3 รวมทั้งใส่คำตอบของผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นลงไปด้วย

จากการศึกษาขั้นตอนของการใช้เทคนิคเดลฟาย สรุปได้ว่า ขั้นตอนของการใช้เทคนิคเดลฟาย ได้แก่ การพัฒนาคำถามของเดลฟายเริ่มต้น เลือกคณะผู้เชี่ยวชาญ แจกแบบสอบถามรอบแรก รวบรวมและวิเคราะห์คำตอบรอบที่ 1 ให้ข้อเสนอแนะจากการตอบกลับในรอบที่ 1 กำหนดแบบสอบถามที่ 2 ตามการตอบกลับในรอบที่ 1 และแจกจ่าย ทำซ้ำอีกครั้งเพื่อสร้างแบบสอบถามสำหรับรอบที่ 3 วิเคราะห์ผลลัพธ์สุดท้ายและกระจายผลลัพธ์ไปยังผู้ร่วมอภิปราย

2.8 สถิติเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย

2.8.1 เครื่องมือหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ได้แก่ IOC (Index of Item Objective Congruence)

วรรณี แกมเกตุ (2555, หน้า 219-235) ได้กล่าวถึงความเที่ยงตรงของเนื้อหารายข้อ (Item Content Validity) เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหา และ/หรือนิยามตัวแปรที่มุ่งวัดหรือไม่ ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยการนำข้อคำถามที่สร้างขึ้น พร้อมทั้งเนื้อหาและนิยามปฏิบัติการของ ตัวแปรที่ต้องการวัดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาและด้านการวัดและประเมินผล จำนวนหนึ่ง (ซึ่งอาจใช้ประมาณ 3-7 คนก็ได้) พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือนิยามตัวแปรที่มุ่งวัด โดยพิจารณาอาจให้คะแนนเป็นดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์
-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์

ความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัยอาจแบ่งออกเป็นประเภทหลักได้ 3 ประเภท ตามเกณฑ์ที่นำมาใช้เปรียบเทียบ ได้แก่ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion-Related Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้างหรือความเที่ยงตรงตามทฤษฎี (Construct Validity) จากนั้นนำคะแนนผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตร

สูตร $$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม ดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.0 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

2.8.2 เครื่องมือหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เป็นค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณหาได้จากสูตร Cronbach

วรรณี แกมเกตุ (2555, หน้า 222) ได้กล่าวถึงวิธีการหาความเชื่อมั่นที่นิยมใช้กันมีหลายวิธีทุกวิธีเป็นการหาความเชื่อมั่นในความหมายของความคงที่หรือความคงเส้นคงวาของผลการวัดแตกต่างกันตรงที่วิธีการที่ใช้ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท

1. การหาความเชื่อมั่นแบบความคงที่ (Measure of Stability) ความเชื่อมั่นแบบความคงที่ เป็นความคงเส้นคงวาของคะแนนจากการวัดในช่วงเวลาต่างกัน โดยวิธีสอบซ้ำด้วยเครื่องมือฉบับเดิม แล้วนำผลการวัดทั้งสองครั้งมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ วิธีนี้เรียกอีกอย่างว่าวิธีสอบซ้ำ (Test-retest Method)

2. การหาความเชื่อมั่นแบบความเท่าเทียมกัน (Measure of Equivalence) ความเชื่อมั่นแบบความเท่าเทียมกัน หมายถึง ความสอดคล้องกันของคะแนนจากการวัดในช่วงเวลาเดียวกันโดยใช้แบบทดสอบคู่ขนาน (Parallel Test) แล้วนำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบทั้งสองฉบับมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรดังกล่าวข้างต้น การหาความเชื่อมั่นแบบนี้เป็นผลมาจากความพยายามในการปรับปรุงจุดอ่อนของวิธีแรก อันเนื่องมาจากความคลาดเคลื่อนในการวัดซ้ำเพราะผู้สอบอาจจำข้อสอบได้ในการสอบซ้ำ แต่วิธีนี้ก็มีความยุ่งยากที่จะต้องสร้างแบบทดสอบขึ้นมาอีกชุดหนึ่งที่มีความคู่ขนานกับแบบทดสอบชุดเดิม นักวัดผลจึงได้พัฒนาวิธีการหาความเชื่อมั่นในรูปของความสอดคล้องภายใน

3. การหาความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน เป็นความสอดคล้องกันระหว่างคะแนนรายข้อหรือความเป็นเอกพันธ์ของเนื้อหารายข้ออันเป็นตัวแทนของคุณลักษณะเด่นเดียวกันที่ต้องการวัด วิธีนี้นักวิจัยนำเครื่องมือฉบับเดียวไปทำการวัดกับกลุ่มตัวอย่างเพียงครั้งเดียว แล้วนำผลการวัดมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีต่าง ๆ

วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) วิธีนี้ได้รับการพัฒนาจาก Cronbach โดยได้พัฒนาสูตรคูเดอร์ริชาร์ดสัน 20 มาเป็นสัมประสิทธิ์แอลฟาเพื่อให้ใช้ได้กับการให้คะแนนที่ไม่เป็นระบบ 0, 1 เช่น แบบสอบอัตนัย แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ มาตรประมาณค่า (Rating Scale) เป็นต้น ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{n}{n-1}\right]\left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right]$$

เมื่อ α คือ สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
n คือ จำนวนข้อในเครื่องมือ
s_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ
s_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบทั้งหมด

ซึ่งในทางปฏิบัติจริง การคำนวณหาค่าสถิติดังกล่าว มักจะใช้การคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2.8.3 การประเมินความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI)

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, หน้า 76-107) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ระบบซึ่งใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นจริงส่วนใหญ่จะเน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ จากนั้นมีการจัดลำดับความสำคัญ แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

การประเมินความต้องการจำเป็น เกี่ยวข้องกับหลักการพื้นฐาน 2 ประการ ดังนี้

1. หลักความแตกต่าง (Discrepancy) ผู้วิจัยอาจออกแบบกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น หรือออกแบบการวิจัยที่มีความแตกต่างแฝงอยู่ความแตกต่างนั้นไม่ได้บ่งบอกว่าเป็นความต้องการจำเป็นเสมอไป แต่ขึ้นอยู่กับการกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์

2. หลักความสำคัญ (Importance) สิ่งที่เป็นความต้องการจำเป็นมีความสำคัญมากต้องได้รับการตอบสนอง และความต้องการจำเป็นนั้นต้องได้รับการจัดลำดับความสำคัญ (Needs Prioritization) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

ในทางปฏิบัติการประเมินความต้องการจำเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการเป็นอันดับแรกคือการกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น จากนั้นกำหนดคำถามและขอบเขตการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ทั้งการกำหนดจุดมุ่งหมายและคำถามจะนำมาใช้ในการออกแบบกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้

1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อให้ทราบว่าทำการประเมินความต้องการจำเป็นไปเพื่ออะไร เช่น การพัฒนาบุคคล การวางแผนการทำงานที่สนองความต้องการขององค์กร หรือการปรับปรุงพัฒนา เป็นต้น

2) กำหนดคำถามและขอบเขตการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็นขึ้นอยู่กับคำถามการวิจัย เช่น ครูมีความต้องการ

จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเรื่องใด สาเหตุที่ครูต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง แนวทางในการพัฒนาครูมีอะไรบ้าง เป็นต้น

3) การออกแบบกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

(1) การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นมักมีความสับสนระหว่างผู้ถูกประเมินกับผู้ให้ข้อมูล แต่ส่วนใหญ่จะหมายถึงกลุ่มผู้ถูกประเมิน ดังนั้นจึงควรระบุให้ชัดเจนว่ากลุ่มเป้าหมายคือบุคคลกลุ่มใด

(2) การกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินความต้องการจำเป็นเหมือนกับการวิจัย และการประเมินอื่น เช่น การสำรวจ การสัมภาษณ์ การสังเกต การจัดประชุมกลุ่ม เป็นต้น จึงจัดกลุ่มประเภทของวิธีการประเมินตามเกณฑ์ เช่น จัดประเภทตามแหล่งข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ การจัดประเภทตามจำนวนผู้ใช้ข้อมูล ได้แก่ วิธีการเก็บข้อมูลรายบุคคล และการเก็บข้อมูลรายกลุ่ม การจัดประเภทตามขั้นตอนที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ วิธีการเก็บข้อมูลขั้นตอนเดียวและวิธีการเก็บข้อมูลหลายขั้นตอน

(3) การกำหนดเครื่องมือเก็บข้อมูล การกำหนดเครื่องมือเก็บข้อมูลขึ้นอยู่กับวิธีการเก็บข้อมูล เช่น ถ้าการเก็บข้อมูลจากการสำรวจ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ดังนั้นการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลมี 2 รูปแบบใหญ่ ๆ ได้แก่ รูปแบบที่กำหนดกลุ่มของข้อความให้คนตอบข้อมูลชุดเดียว (Single Response) กับรูปแบบที่กำหนดกลุ่มของข้อความให้คนตอบ 2 ชุด (Dual Response) ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะนำมาจัดกระทำแล้วทำการจัดลำดับความสำคัญ

(4) การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลขึ้นอยู่กับรูปแบบการตอบที่ดำเนินการประเมินเป็นผู้กำหนด โดยทั่วไปหากเป็นข้อมูลแบบตอบสนองเดี่ยวจะใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนรูปแบบการตอบสนองคู่ มักใช้วิธีการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของข้อมูล 2 ชุดนั้น

(5) การจัดทำรายงาน การจัดทำรายงานการประเมิน โดยออกแบบการนำเสนอซึ่งมีทั้งการเขียนในลักษณะความเรียง การใช้ตัวเลขสถิติ อาจมีการนำเสนอในรูปตารางหรือแผนภาพเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย ทั้งนี้การนำเสนอรายงานต้องพิจารณากลุ่มเป้าหมายด้วย รายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น มีองค์ประกอบ ได้แก่ บทสรุปผู้บริหาร บทนำ วิธีการประเมิน ผลการประเมิน บทอภิปราย สรุปและข้อเสนอแนะ และรายการอ้างอิงและภาคผนวก

(6) การใช้ผลประเมิน การใช้ประโยชน์จากการประเมินความต้องการจำเป็นควรเกิดขึ้นในขั้นตอนการวางแผนงาน และการนำแผนสู่การปฏิบัติ การกำหนดกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นให้ครอบคลุมวงจรการบริหาร หากต้องการออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็นให้เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน ซึ่งต้องย้อนกลับไปการกาหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง การกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล เครื่องมือแต่ละวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินความต้องการจำเป็น

2.9 บริบทของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

2.10.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนบ้านช่างหม้อ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4 ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน รหัสไปรษณีย์ 58110 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านช่างหม้อ เริ่มก่อตั้งโรงเรียนในปี พ.ศ.2507 โดยชาวบ้านได้ร่วมกันก่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้นจำนวน 1 หลัง มีนายอร่าม นิลามัย เป็นครูคนแรก คำขวัญโรงเรียน “รักโรงเรียน เพียรศึกษา เห็นคุณค่าสิ่งแวดล้อม” อัตลักษณ์ “ยิ้ม ไหว้ ทักทาย” สีประจำโรงเรียน “ชมพู ฟ้า” อักษรย่อ ชม. ต้นไม้ประจำโรงเรียน ต้นหางนกยูง

โรงเรียนบ้านช่างหม้อตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอแม่สะเรียงประมาณ 110 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ระยะทางประมาณ 110 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน 230 กิโลเมตร เป็นโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร อยู่บนภูเขาที่สูงชัน เป็นเขตพื้นที่พิเศษตามประกาศของกระทรวงการคลัง ไม่มีรถยนต์โดยสารประจำทาง การเดินทางต้องใช้รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ สภาพเส้นทางเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนไปตามไหล่เขาและลำห้วย ในช่วงฤดูต่าง ๆ ใช้เวลาในการเดินทาง 2-3 ชั่วโมงและในเดินทางสะดวกทุกฤดู สภาพแวดล้อมโดยรอบมีการเพาะปลูกพืช เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กะหล่ำปลี ข้าว เป็นต้น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

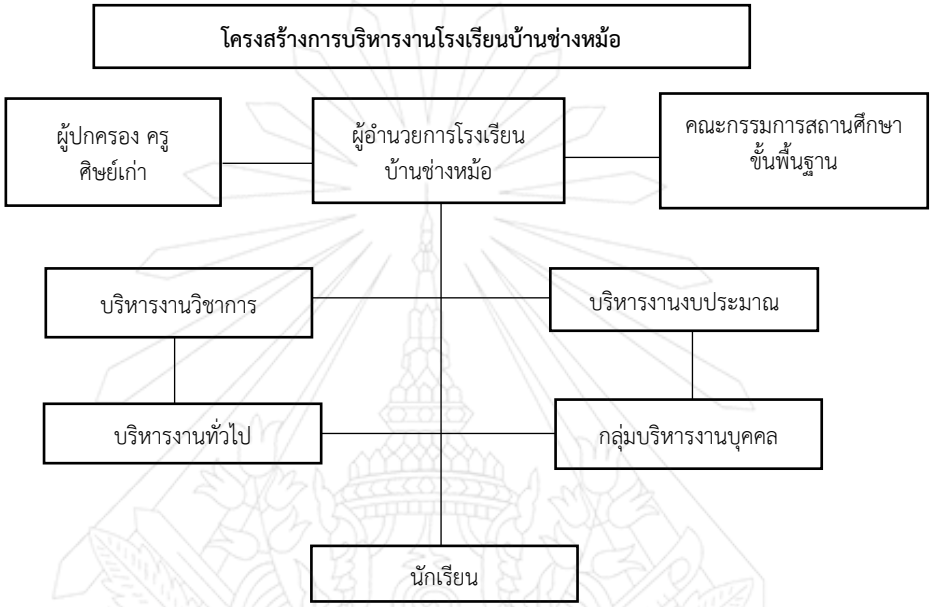
บรรยากาศของโรงเรียน สภาพแวดล้อมทั่วไป มีความร่มรื่นและสวยงามด้วยสวนหย่อม ไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืนต้นชนิดต่าง ๆ ตามบริเวณร่มไม้และทางเดิน ตามอาคารต่าง ๆ มีลานใต้ร่มไม้ที่ให้ร่มเงาและมีบรรยากาศที่ดี ทำให้นักเรียนมักใช้เป็นที่นั่งอ่านหนังสือและพักผ่อนอยู่เป็นประจำ มีแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อยู่ในโรงเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้การเพาะปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลาดุก แหล่งเรียนรู้อาชีพ เช่น อาชีพตัดผม อาชีพทอผ้า อาชีพทำขนม เป็นต้น

สภาพชุมชนใกล้เคียง สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นชุมชนชนบท ประชากรเป็นชาวเขาเผ่าละว้าและเผ่ากระเหรี่ยง สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านช่างหม้อส่วนใหญ่จะมีฐานะปานกลาง ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพการเกษตร ทำสวน ผลผลิตที่ได้โดยเฉลี่ยต่อคน ประมาณ 35,000 บาท/ปี จึงเพียงพอต่อการบริโภคเป็นเหตุให้ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะปานกลาง ประชาชนนับถือศาสนาพุทธและนับถือผีและมีการนับถือศาสนาคริสต์บางส่วน

สถานการณ์เสี่ยง/ปัญหาของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กบนพื้นที่สูงของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ จัดการศึกษาให้กับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงและละว้า ที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ประเพณี และการสื่อสาร สภาพทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในสภาพความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรมประเพณี มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ในด้านการสื่อสารใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสารทำให้เกิดอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน ชาวบ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ที่ไม่เข้าใจภาษาไทย และสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวที่ยากจน จากสภาพปัญหาบริบทการบริหารโรงเรียน พบว่าโรงเรียนมีครูไม่ครบชั้น และไม่ครบสาระวิชาตามหลักสูตร ปัจจุบันครูระดับประถมศึกษาทั้งระบบก็อยู่ในสภาวะขาดแคลนอยู่แล้ว ดังนั้นโรงเรียนขนาดเล็กจึงได้รับอัตราครูตามสัดส่วนของนักเรียนเท่านั้น โดยมิได้คำนึงถึงจำนวนชั้นและจำนวนสาระวิชาที่มีในหลักสูตรแต่อย่างใด ปัจจัยนี้มีผลกระทบต่อคุณภาพ

การศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีครูไม่ครบชั้นทำให้ครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง และการมีครูไม่ครบสาระวิชาทำให้ครูต้องสอนในวิชาที่ตนเองไม่มีความเชี่ยวชาญ

โรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการบริหารงานวิชาการตามกรอบงาน ดังภาพที่ 2.1 ซึ่งแสดงโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

2.10.2 ข้อมูลบุคลากร

ในปีการศึกษา 2565 นี้ โรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 รูป/คน มีนายสุเมธ ถาวรวิไลสุขสกุล เป็นประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนายสิทธิพงศ์ ทองประดิษฐ์ เป็นผู้อำนวยการ มีข้าราชการครู จำนวน 15 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน รวมทั้งหมด 17 คน

2.10.3 วุฒิการศึกษาสูงสุดของบุคลากร

ตารางที่ 2.1 แสดงวุฒิการศึกษาสูงสุดของบุคลากร

วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)
ปริญญาเอก	-
ปริญญาโท	3
ปริญญาตรี	14
รวมทั้งหมด	17

2.10.4 ข้อมูลนักเรียน

ตารางที่ 2.2 แสดงข้อมูลนักเรียน

ชั้น	ห้อง	นักเรียน		
		ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 2	1	2	1	3
อนุบาล 3		3	1	4
รวม	**1**	**5**	**2**	**7**
ประถมศึกษาปีที่ 1	1	5	4	9
ประถมศึกษาปีที่ 2		8	5	13
ประถมศึกษาปีที่ 3	1	5	3	8
ประถมศึกษาปีที่ 4		7	8	15
ประถมศึกษาปีที่ 5	1	8	5	13
ประถมศึกษาปีที่ 6		1	4	5
รวม	**3**	**34**	**29**	**63**
รวมทั้งหมด	**4**	**39**	**31**	**70**

2.10.5 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ปีการศึกษา 2562 – 2563 เปรียบเทียบระดับต่าง ๆ

ตารางที่ 2.3 ผลการประเมินการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT)

ที่	ระดับ	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ						เฉลี่ยทั้ง 2 ด้าน		
		ด้านภาษาไทย			ด้านคณิตศาสตร์					
		2562	2563	ผลต่าง	2562	2563	ผลต่าง	2562	2563	ผลต่าง
1	ระดับโรงเรียน	46.03	49.93	+3.90	38.84	41.62	+2.78	41.94	45.78	+3.44
2	ระดับเขตพื้นที่	42.07	45.44	+3.37	41.50	40.04	-1.46	41.79	42.74	+0.95
3	ระดับประเทศ	46.46	47.46	+1.0	44.94	40.47	-4.47	45.70	43.97	-1.73

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ปีการศึกษา 2562 – 2563 เปรียบเทียบระดับต่าง ๆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 2.4 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ระดับ/รายวิชา	ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์		คะแนนรวมเฉลี่ย	
	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563	2562	2563
ระดับ ประเทศ	49.07	56.20	34.42	43.55	32.90	29.99	35.55	38.78	39.79	43.14
ระดับสังกัด สพฐ.	47.95	54.96	30.86	38.87	31.60	28.59	34.30	37.64	37.93	41.14
ระดับเขตพื้นที่	40.92	47.30	26.32	30.38	26.51	24.89	29.89	33.36	31.32	34.13
ระดับโรงเรียน	58.92	38.88	25.00	32.50	28.33	20.00	29.08	39.25	33.36	37.53

โรงเรียนบ้านช่างหม้อ ดำเนินการส่งเสริมให้ครู จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการดำเนินงาน/กิจกรรมอย่างหลากหลาย ได้แก่ งานหลักสูตรมีการประชุมปฏิบัติการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนและมาตรฐานสากล มีการบูรณาการภาระงาน ชิ้นงาน โดยทุกระดับชั้นจัดทำหน่วยบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงปรับโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สัดส่วนคะแนนแต่ละหน่วยกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการใช้ชีวิต เช่น จัดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ครูมีการมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนจัดความรับผิดชอบในการดูแลฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภายนอกห้องเรียน ครูใช้สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการประเมินคุณภาพและนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.10.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครู

ณัฐธิดา ภู่จีบ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในส่วนของวิธีพัฒนาพบว่ามีข้อที่มีค่าลำดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูงกว่าค่ากลาง 4 วิธีคือการจัดการความรู้ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด รองมาคือการฝึกอบรม การสอนงาน และระบบพี่เลี้ยง ตามลำดับ ในส่วนของสมรรถนะพบข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงครบทั้ง 5 ด้าน เมื่อสังเคราะห์รูปแบบสรุปได้ว่า สมรรถนะที่ควรพัฒนาอันดับแรก คือทักษะ และการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต รองลงมาคือความรู้คุณลักษณะ และมาตรฐานจริยธรรมและค่านิยมตามลำดับ สำหรับความเหมาะสมของรูปแบบวิธีการพบว่าการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้และทักษะ

ควรใช้วิธีฝึกอบรม การสอนงาน และการจัดการความรู้ด้านคุณลักษณะควรใช้การจัดการความรู้ในส่วนของการพัฒนาสมรรถนะด้านมาตรฐานจริยธรรมและค่านิยม ควรใช้การจัดการความรู้และระบบพี่เลี้ยง และสำหรับการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรใช้การจัดการความรู้ระบบพี่เลี้ยง และการฝึกอบรม 2. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา” ในด้านการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญ 7 ส่วน ได้แก่ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) องค์ประกอบของรูปแบบ โดยประกอบด้วยรูปแบบการพัฒนา 4 องค์ประกอบที่แตกต่างกัน คือ การสอนงาน ระบบพี่เลี้ยง การฝึกอบรม และการจัดการความรู้ที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะหลัก 5 ส่วน คือ ความรู้ทักษะ คุณลักษณะ จริยธรรมและค่านิยม และการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5) กลไกสนับสนุนรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ การสนับสนุนการพัฒนาตนเอง การประเมินอย่างสม่ำเสมอและการจัดการความรู้ 6) แผนภาพของรูปแบบและการนำไปใช้ 7) ประโยชน์ที่ได้รับ 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ผู้เข้ารับการทดลองมีสมรรถนะการสอนทัศนศิลป์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครู พบว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีวิธีพัฒนาการจัดการความรู้คือการฝึกอบรม การสอนงาน และระบบพี่เลี้ยง โดยการจัดการความรู้มุ่งพัฒนาสมรรถนะหลัก 5 ส่วน คือ ความรู้ทักษะ คุณลักษณะ จริยธรรมและค่านิยม และการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต กลไกที่สนับสนุนรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ การสนับสนุน การพัฒนาตนเอง การประเมินอย่างสม่ำเสมอ และการจัดการความรู้

ชรอยวรรณ ประเสริฐผล, อนุชา กอนพ่วง, วิทยา จันทร์ศิลา และฉลอง ชาตรูประชีวิน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 วัตถุประสงค์การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 2 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 4 หลักการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา และองค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ

ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 2 วิธีการ พัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา องค์ประกอบที่ 3 เงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาพบว่า ผลการประเมินด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครู พบว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา มีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา มี 9 วิธีคือ 1. ให้ครูได้เรียนรู้ตามคู่มือปฏิบัติงาน 2. จัดให้มีระบบพี่เลี้ยง 3. จัดให้มีการฝึกอบรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง 4. ให้ครูร่วมศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่ปฏิบัติดี 5. จัดเวทีเสวนาให้ครูสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6. ส่งเสริมให้ครูได้รับการศึกษาต่อ 7. ฝึกให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอน 8. จัดให้มีการสุนทรียสนทนาเพื่อเป็นการพัฒนาการสอนของครู และ 9. นิเทศครูด้านการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษามี 7 สมรรถนะดังนี้ 1. ความรู้และทักษะในการใช้หลักสูตรเพื่อการจัดการเรียนรู้ 2. ความรู้และทักษะในการออกแบบการเรียนรู้ 3. ความรู้และทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้ 4. ความรู้และทักษะในการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ 5. ความรู้และทักษะในการวัดและประเมินผล 6. ความรู้และทักษะในการวิจัยทางการศึกษา 7. คุณลักษณะของครูใหม่

หลักการในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษามี 6 หลักการ ประกอบด้วย 1. หลักการพัฒนาความรู้ของครูใหม่ให้เป็นผู้มีความรอบรู้ รอบด้าน 2. หลักการพัฒนาทักษะและความชำนาญในการสอนของครูใหม่ให้เกิดทักษะให้เกิดความชำนาญไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 3. หลักการพัฒนาคุณลักษณะส่วนบุคคลให้เหมาะสมของครูใหม่ให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นผู้สอนและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน 4. หลักการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูใหม่ให้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 5. หลักการพัฒนาระบบการสรรหาบุคคลากรอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา 6. หลักการพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพของครูใหม่เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดความตระหนักและมีความต้องการในการพัฒนาตนเองสู่เป้าหมายของชีวิต

เงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษามี 6 ประการ 1. การสนับสนุนจากนโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารระดับสูง 2. สร้างการมีส่วนร่วมของทุกคนในสถานศึกษา 3. การสนับสนุนปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทุกด้าน 4. การกระตุ้นให้เห็นความสำเร็จของครูผู้เรียนและสถานศึกษา 5. การส่งเสริม

ข้อมูลข่าวสารและจูงใจให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 6. การมุ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูอย่างเป็นขั้นตอนทั้งระบบ

วิทยา นนท์นภา, อรพิณ ศิริสัมพันธ์ และสิริวรรณ ศรีพหล (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา มีหลักการของรูปแบบ ได้แก่ 1) การพัฒนาความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน 2) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและ 3) การพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กิจกรรมการพัฒนา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก และ 6 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การฝึกอบรม มี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ วิเคราะห์และเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ วางแผนและฝึกฝน 3) การคิดมี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ สังเกต และสะท้อนคิด

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่าครูสังคมศึกษาทุกคนมีพัฒนาการโดยรวมสูงขึ้น

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้พิจารณาประสิทธิผลและคุณภาพของรูปแบบ ดังนี้

3.1 ประสิทธิผลของรูปแบบ พบว่า ครูสังคมศึกษามีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้หลังเข้าร่วมการพัฒนาสูงกว่าก่อนเข้าร่วมการพัฒนา และมีพัฒนาการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

3.2 คุณภาพของรูปแบบ พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จุดเด่นของรูปแบบ ได้แก่ การวิจัยปฏิบัติการ การใช้โรงเรียนเป็นฐาน การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง และความเหมาะสมของกิจกรรมการพัฒนา และข้อควรปรับปรุง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับตัวบุคคล และปัญหาของกระบวนการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครู พบว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา มีหลักการของรูปแบบ ดังนี้ 1. การพัฒนาความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน 2. การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน และ 3. การพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กิจกรรมการพัฒนาประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก และ 6 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1. การฝึกอบรม มี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ วิเคราะห์ และเรียนรู้ 2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ วางแผน และฝึกฝน 3. การคิด มี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ สังเกต และสะท้อนคิด

กันตวรรณ มีสมสาร (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 จากผลการวิจัยพบว่า

1) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ทั้งสมรรถนะที่เป็นจริงและสมรรถนะที่คาดหวังประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับมาก

2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการวัดและการประเมินผล ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ

3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะฯ มี 3 ระดับ คือ

3.1) หน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมการให้โอกาสอย่างเสมอภาคในการพัฒนาครู จัดอบรม สนับสนุน การพัฒนาระบบสารสนเทศและสร้างคลังข้อมูล ส่งเสริมให้มีการถอดบทเรียนครู ที่ประสบความสำเร็จ และประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

3.2) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จัดระบบครูพี่เลี้ยง จัดระบบการฝึกอบรมพัฒนาในงาน จัดระบบนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งจัดคลินิกครูและจัดระบบเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดระบบการกำกับติดตามและประสานความร่วมมือ และ

3.3) ครูผู้สอน ควรพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เข้ารับการอบรมหรือศึกษาต่อ เปลี่ยนบทบาทตนเองจากผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวก และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยนำวิธีการที่ได้ผลดีมาแบ่งปันกับเพื่อนครู

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครู พบว่าแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 มีการพัฒนาสมรรถนะ 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและ การประเมินผล โดยมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ 3 ระดับ คือ 1. หน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมการให้โอกาสอย่างเสมอภาคในการพัฒนาครู จัดอบรม สนับสนุน การพัฒนาระบบสารสนเทศและสร้างคลังข้อมูล ส่งเสริมให้มีการถอดบทเรียนครู ที่ประสบความสำเร็จ และประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน 2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จัดระบบครูพี่เลี้ยง จัดระบบการฝึกอบรมพัฒนาในงาน จัดระบบนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งจัดคลินิกครูและจัดระบบเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดระบบการกำกับติดตาม และประสานความร่วมมือ และ 3. ครูผู้สอนควรพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เข้ารับการอบรมหรือศึกษาต่อ เปลี่ยนบทบาทตนเองจากผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวก และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยนำวิธีการที่ได้ผลดีมาแบ่งปันกับเพื่อนครู

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครู พบว่าครูมีสมรรถนะในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.10.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมอริยสัจ 4

สมภาพ ไชยโย, สมคิด พรมจุ้ย, กาญจนา วัธนสุนทร และประเทือง ทินรัตน์ (2556) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 2. ประเมินคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น

2 กลุ่มคือ กลุ่มตัวอย่างเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพประกอบด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษา 149 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศาสนา 6 รูปและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพ 4 คน และกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศาสนา 3 รูปและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพ 4 คน และผู้บริหารสถานศึกษา 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ระบบการประกันคุณภาพ คู่มือการใช้ระบบการประกันคุณภาพ แบบประเมินคุณภาพ และประเด็นการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1. การสร้างสัมมาทิฐิต่อการประกันคุณภาพ 2. การวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา (ทุกข์) 3. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของสถานศึกษา 4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวเนื่องกับสาเหตุของปัญหา (สมุทัย) 5. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาของสถานศึกษา 6. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (นิโรธ) 7. การพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก 8. การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา/การพัฒนาสถานศึกษา และ 9. การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา/พัฒนาคุณภาพ (มรรค) และการตรวจสอบ/ประเมินระบบโดยหลักญาณ 3

2. ผลการประเมินคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารมีความเห็นว่าระบบมีคุณภาพตามมาตรฐานการประเมินในด้านความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมอริยสัจ 4 พบว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1. การสร้างสัมมาทิฐิต่อการประกันคุณภาพ 2. การวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา (ทุกข์) 3. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของสถานศึกษา 4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวเนื่องกับสาเหตุของปัญหา (สมุทัย) 5. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหาของสถานศึกษา 6. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (นิโรธ) 7. การพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก 8. การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา/การพัฒนาสถานศึกษา และ 9. การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา/พัฒนาคุณภาพ (มรรค) และการตรวจสอบ/ประเมินระบบโดยหลักญาณ 3 ผลการประเมินคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารมีความเห็นว่าระบบมีคุณภาพตามมาตรฐานการประเมินในด้านความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมอริยสัจ 4 พบว่าเมื่อนำหลักธรรมอริยสัจ 4 มาใช้บูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาแล้วสามารถแก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นแล้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำหลักธรรมอริยสัจ 4 มาใช้ในการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครู ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอ แม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

พระมหาณรงค์ราช ครองเชื้อ, ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, ชนะสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน และชัยรัตน์ โตศิลา (2565) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรม โดยมีขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้ 1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น นอกจากนี้ ศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์แนวคิด หลักการและทฤษฎีเพื่อสร้างรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี เครื่องมือที่ใช้ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จำนวน 3 รูป ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน และพระสอนศีลธรรม จำนวน 21 รูป และแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 134 คน 2. ออกแบบและพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี เครื่องมือที่ใช้ แบบตรวจสอบความสอดคล้องของร่างรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี และประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 รูป/ท่าน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี มี 5 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลและทำความเข้าใจ (Analyzing Information and Understanding)

ระยะที่ 2 ออกแบบการโค้ช (Designing Coaching)

ระยะที่ 3 พัฒนาและวางแผนการโค้ช (Developing and Planning Coaching)

ระยะที่ 4 การโค้ชและสะท้อนคิด (Coaching and Reflecting)

ระยะที่ 5 การประเมินผลการโค้ช (Evaluation of Coaching) ซึ่งรูปแบบนี้ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1. องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ 2. องค์ประกอบเชิงกระบวนการ และ 3. องค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมอริยสัจ 4 พบว่าการพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรมมีกระบวนการการโค้ช แบ่งการดำเนินการเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลและทำความเข้าใจ (Analyzing Information and Understanding)

ระยะที่ 2 ออกแบบการโค้ช (Designing Coaching)เป็นระยะที่ให้พระสอนศีลธรรมตัดสินใจเลือกวิธีการโค้ชที่เหมาะสมกับความรู้ความชอบและรูปแบบการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรมแต่ละรูปของตนเอง ประกอบด้วย 1. การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) 2. การโค้ชโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Coaching) และ 3. การโค้ชโดยตนเอง (Self-Directed Coaching)

ระยะที่ 3 พัฒนาและวางแผนการโค้ช (Developing and Planning Coaching) จะประกอบด้วย 1. การกำหนดปฏิทินการโค้ช 2. เขียนแผนการจัดการเรียนโดยใช้อริยสัจเป็นฐาน และ 3. ประชุมก่อนสังเกตในชั้นเรียนและเก็บข้อมูล (Observation Classroom)

ระยะที่ 4 การโค้ชและสะท้อนคิด (Coaching and Reflecting) จะประกอบด้วย 1. สังเกตการสอนในชั้นเรียน 2. ปฏิบัติการโค้ชและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Coaching and Feedback)

ระยะที่ 5 การประเมินผลการโค้ช (Evaluation of Coaching) องค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้มีดังนี้ 1. ผู้รับผิดชอบงานด้านติดตามประเมินผลโครงการศึกษากระบวนการโค้ชและทำความเข้าใจ พร้อมทั้งให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่พระสอนศีลธรรมในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง 2. พระสอนศีลธรรมร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาด้วยความใฝ่รู้ พร้อมที่จะพัฒนาตนเองตามกระบวนโค้ชโดยเข้าร่วมกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นที่เกิดจากการสมัครใจ

วรรณิภา เฉลิมหมู่, บุญเชิด ชำนิศาสตร์ และพระมหาชำนาญ มหาชาโน (2565) ได้ทำวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักอริยสัจ 4 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักอริยสัจ 4 และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักอริยสัจ 4 เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี ประกอบด้วย 1. การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 357 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู 5 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นความสนใจ ขั้นอธิบายและข้อสรุปขั้นประเมินผล ขั้นสำรวจค้นหา และขั้นขยายความรู้

2. วิธีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย 1. ทุกข์ ขั้นกำหนดปัญหา ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ 2. สมุทัย ขั้นตั้งสมมติฐาน การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม 3. มรรค ขั้นทดลองและเก็บข้อมูล ควรนำสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประกอบการสอน 4. นิโรธ ขั้นวิเคราะห์และสรุปผล ดำเนินการจัดการเรียนสอนโดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักอริยสัจ 4 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูบูรณาการตามหลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย 1. ทุกข์ ขั้นกำหนดปัญหา กำหนดปัญหาการจัดการเรียนการสอน 2. สมุทัย ขั้นตั้งสมมติฐาน นำสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีมาประกอบการเรียนการสอน 3. มรรค ขั้นทดลองและเก็บข้อมูล ใช้เทคนิคทำงานเป็นกลุ่มและบันทึกข้อมูล 4. นิโรธ ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนประเมินจากสภาพจริง

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมอริยสัจ 4 พบว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักอริสัจ 4 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี 5 ขั้น ได้แก่

1. ขั้นสร้างความสนใจ บูรณาการกับทุกข์ (ขั้นกำหนดปัญหา)
2. ขั้นขยายความรู้บูรณาการกับสมุทัย (ขั้นตั้งสมมติฐาน)

3. ขั้นสำรวจและค้นหาบูรณาการกับมรรค (ขั้นทดลองและเก็บข้อมูล)
4. ขั้นอภิปรายผลและลงข้อสรุปบูรณาการกับมรรค (ขั้นทดลองและเก็บข้อมูล)
5. ขั้นประเมินผลบูรณาการกับนิโรธ (ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล)

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมอริยสัจ 4 พบว่า เมื่อนำหลักธรรมอริยสัจ 4 มาใช้บูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาแล้วสามารถแก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นแล้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำหลักธรรมอริยสัจ 4 มาใช้ในการสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครู ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีการดำเนินการดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 วิธีการศึกษา

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 วิธีการสร้างเครื่องมือ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.7 การนำเสนอข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านช่างหม้อและครูผู้สอนโรงเรียนบ้านสันติสุขจำนวน 32 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ในขั้นตอนของ R1 ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนโรงเรียนบ้านช่างหม้อปีการศึกษา 2566 จำนวน 17 คน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง ในขั้นตอนของ R2 ซึ่งเป็นการทดลองเป็นครูผู้สอนโรงเรียนบ้านสันติสุขปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน

3.2 วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ซึ่งในขั้นตอนการทดลองผู้วิจัยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ดำเนินการทดลอง One Group Pretest-posttest Design โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research)

$$T_1 \times T_2$$

โดยที่ T_1 คือ ค่าของตัวแปรตามที่วัดก่อนการทดลอง
X คือ สิ่งทดลอง การจัดการกระทำ
T_2 คือ ค่าของตัวแปรตามที่วัดหลังจากการทดลอง

ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 1 (R1) 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	- แบบสอบถามความต้องการจำเป็น และจัดลำดับความต้องการจำเป็นของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ 1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถนะครู 2. ศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม 4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 5. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไข	- แบบสอบถามดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) Modified Priority Needs Index 1. หลักการทฤษฎีจาก หนังสือและแหล่ง ข้อมูลบนเว็บไซต์ 2. บทความวิจัย 3. งานวิจัย 4. หนังสือ เอกสารการสร้างแบบสอบถาม	1.ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อโดยการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหา

ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
	6. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไป ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อประเมินหาค่าความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยเทียบกับเกณฑ์ IOC ที่กำหนดไว้ 7. นำผลการวิเคราะห์แบบสอบถามไปสร้างรูปแบบฯ ต่อไป		
ขั้นตอนที่ 2 (D1) 2. เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	1. ปัญหาจากการศึกษาด้วยเทคนิคดัชนี ความต้องการจำเป็น (PNI) Modified Priority Needs Index 2.ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี,งานวิจัย 3. นำผลการศึกษามาจัดทำแบบสอบถามเพื่อยืนยันรูปแบบการ ด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) 4. สร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	การหารูปแบบด้วย Delphi Technique จำนวน 21 คน 1. อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน 2. ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 3 คน 4. ศึกษานิเทศ 2 คน 3. ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาระดับชำนาญการขึ้นไป จำนวน 14 คน	1. ได้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
	5.นำรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อไปทดลองหาประสิทธิภาพนวัตกรรม E1,E2,EI กับกลุ่มควบคุม คือ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านสันติสุข		
ขั้นตอนที่ 3 (R2) 3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	1. ทดลองรูปแบบและประเมินผลการทดลอง 2. นำรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ไปทดลองใช้กับกลุ่มควบคุม คือ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านสันติสุข 3. ได้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 4. ผู้วิจัยนำข้อมูลมาทดสอบ (Normality Disbution) และทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล (Correlation) 5. นำรูปแบบมาใช้กับกลุ่มทดลอง คือ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	1. ข้อมูลจากการทดลองรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ 2. ผลการทดลองหาประสิทธิภาพนวัตกรรมจากแบบทดสอบของกลุ่มทดลอง	1. การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4

ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 4 (D2) 4. เพื่อประเมินและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	1. สรุปผลการทดลอง	1. ผลการวัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ จำนวน 2 ครั้ง	1. สรุป ประเมินผลการทดลองรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ 2. ได้คู่มือรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

3.3.1 แบบสอบถามดัชนีความต้องการจำเป็น เกี่ยวกับการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อโดยใช้สูตรคำนวณด้วยเทคนิค Modified Priority Need Index (PNI modified) ในการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่จำเป็นต่อการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อโดยใช้สูตร PNI modified (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550 หน้า 279) ดังนี้

$$PNI\ modified\ = \frac{(I\ -\ D)}{D}$$

โดยที่ I (Important) หมายถึง สภาพจริงที่เป็นอยู่

D (Degree of success) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น

3.3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วย Delphi Technique แบบปลายเปิด และแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้วย Delphi Technique ในรอบที่ 2-3 แบบ Rating Scale 5 ระดับ

3.3.3 แบบประเมินผลการทดลองรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

3.3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

3.4 วิธีการสร้างเครื่องมือ

3.4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์เพื่อทำแบบสอบถามเพื่อส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้ตรวจสอบความสอดคล้องกับตัวแปรและงานวิจัยที่จะทำการวิจัย

3.4.2 นำเครื่องมือในงานวิจัยดังกล่าวปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและปรับตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4.3 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยคัดเลือกจากอาจารย์มหาวิทยาลัย 2 คน ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาระดับชำนาญการขึ้นไปจำนวน 1 คน ได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหาโดยการหาค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ 0.50 – 1.00

3.4.4 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach

3.4.5 ได้เครื่องมือในการทำวิจัยที่เหมาะสมและถูกต้อง

3.4.6 นำเครื่องมือที่ได้ไปพัฒนาสมรรถนะครู โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่คณะครูเพื่อนำไปทดลองใช้ในการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยดังต่อไปนี้

3.5.1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ย้อนหลังสามปี จำนวน 3 เล่ม รายงานผลการประเมินภายนอก (สมศ.) ประจำปี 2564 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (พ.ศ.2561-2565) และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (พ.ศ.2566-2570) จากนั้นได้ทำแบบสอบถามและจัดลำดับความต้องการจำเป็น เกี่ยวกับการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อที่ต้องการแก้ปัญหา โดยใช้สูตรดัชนี ความต้องการจำเป็น (PNI) Modified Priority Needs Index เพื่อหาความต้องการที่แท้จริง

3.5.2 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะพัฒนาตามความต้องการจำเป็นที่จะพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้าน ช่างหม้อ ซึ่งมีขั้นตอนในกระบวนการดังนี้

1) ประชุมผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนบ้านช่างหม้อเพื่อรับรู้ถึงปัญหาสถานการณ์ปัจจุบัน

2) หารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่สามารถปรับใช้ได้สถานการณ์จริง

3) หาวิธีพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับบริบท และการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อได้อย่างแท้จริง

4) นำผลที่ได้จากการประชุมดำเนินการ

5) สรุปผลการดำเนินการ

3.5.3 นำเครื่องมือหาความสอดคล้องของเนื้อหาในการทำวิจัยส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบและนำมาหาค่า IOC ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้คือ ค่าเฉลี่ย 0.50 – 1.00

3.5.4 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach

3.5.5 ยืนยันรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน ตอบแบบสอบถาม 3 รอบ รอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติคือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน โดยการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่อาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวน 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน และครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาระดับชำนาญการขึ้นไปจำนวน 17 คน เป็นผู้ตอบคำถามของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยจะส่งคำถามครั้งที่ 1 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตอบกลับมาแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำแบบสอบถามแบบ Rating Scale เพื่อสอบถามในรอบที่ 2 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ IR (Inter Quartiles) หากมีข้อคำถามที่ยังไม่เป็นฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามไปในรอบที่ 3 สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นแตกต่างเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นแตกต่างได้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ได้ตอบไปในทิศทางเดียวกันท่านต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบหรือไม่ หากไม่เปลี่ยนแปลงคำตอบ ก็ให้แสดงเหตุผลในการยืนยันคำตอบที่แตกต่างจากผู้เชี่ยวชาญคนอื่นด้วย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

การหาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญจากการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย IOC คือ ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of item Objective Congruence) ปกติแล้วจะให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปในการตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม วรรณี แกมเกตุ (2555, หน้า 219-235) ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์

จากนั้นนำคะแนนผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร} \quad IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม ดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.0 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

3.6.1 วิธีการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

ตัวอย่างเช่น ข้อคำถาม ข้อ 1 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แต่ละท่าน ให้คะแนนมา คือ +1 ทั้ง 3 ท่าน การหาค่า IOC คือ หาผลรวมของคะแนนในข้อ 1 โดยการบวก 1+1+1 เท่ากับ 3 คะแนน แล้วนำมาหารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญ คือ ผลรวมคะแนน/จำนวนผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 3/3 = 1.00 จากนั้นนำผลไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จากผลการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม IOC แสดงว่า ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงสูงนำไปใช้ได้ส่วนข้ออื่น ๆ ก็ทำหลักการเดียวกันทั้งหมดทุกข้อคำถาม

ค่า (Normality Distribution) ได้ค่ามากกว่า .05 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลไม่แตกต่างกัน สามารถนำไปวิเคราะห์ได้

ทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล (Correlation) ผลการวิเคราะห์ทดสอบความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กันสามารถนำมาทดลองได้

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 ,หน้า 105)

$$\bar{x} = \frac{\sum \mathrm{x}}{n}$$

โดยที่ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
$\sum \mathrm{x}$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
n แทน จำนวนคนในกลุ่ม

1.2 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 104)

$$P = \frac{fx100}{n}$$

โดยที่ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 97)

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left\{1-\frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right\}$$

โดยที่ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ

S_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D., S, s) การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในกรณีข้อมูลไม่ได้มีการแจกแจงความถี่สามารถหาได้จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{(x-\bar{x})^2}{n-1}}$$

โดยที่ $S.D.$ คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x คือ ข้อมูล (ตัวที่ 1,2,3...,n)

$\bar{x}$ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.5 ศึกษากลุ่มเดียววัดสองครั้ง (The One-Group Pretest-Posttest Design)

$$T_1 \times T_2$$

โดยที่ T_1 คือ ค่าของตัวแปรตามที่วัดก่อนการทดลอง
X คือ สิ่งทดลอง การจัดการกระทำ
T_2 คือ ค่าของตัวแปรตามที่วัดหลังจากการทดลอง

3.7 การนำเสนอข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ แบบบรรยายพรรณนาขยายความตามแนวคิดและข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ การนำเสนอรายงานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วนประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เพื่อหารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เพื่อทดลองและประเมินผลรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ผู้ศึกษาได้เสนอผลตามลำดับต่อไปนี้

4.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

4.2 ผลการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

4.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

4.4 ผลการประเมินและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

4.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

4.1.1 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสอบถามตอนที่ 1	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	7	41.18
หญิง	10	58.82
รวม	**17**	**100.00**
2. ช่วงอายุ		
25 – 29 ปี	5	29.41
30 – 39 ปี	9	52.94
40 – 49 ปี	3	17.65
50 – 59 ปี	-	
รวม	**17**	**100.00**

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสอบถามตอนที่ 1	จำนวน(คน)	ร้อยละ
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	14	82.35
ปริญญาโท	3	17.65
ปริญญาเอก	-	-
รวม	**17**	**100.00**
4. ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการโรงเรียน	1	5.88
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	-	-
ครูผู้สอน	16	94.12
รวม	**17**	**100.00**
5. ประสบการณ์ทำงาน		
5 - 9 ปี	9	52.94
10 - 14 ปี	5	29.41
15 - 19 ปี	3	17.65
20 ปีขึ้นไป	-	
รวม	17	**100.00**

n = 17

จากตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชายจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.18 และเพศหญิงจำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 58.82 ช่วงอายุ 25 – 29 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41 อายุ 30 – 39 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 อายุ 40 – 49 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 ระดับปริญญาโทจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 ครูผู้สอนจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 94.12 ประสบการณ์ทำงาน 5 - 9 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 ประสบการณ์ทำงาน 10 - 14 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41 และประสบการณ์ทำงาน 15 - 19 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65

4.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ในการศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาในเรื่องสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ 5 ด้าน คือ 1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2. ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ 5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านการ

จัดการเรียนรู้และการจัดลำดับความต้องการของการพัฒนาโดยใช้สูตรดัชนี ความต้องการจำเป็น (PNI) Modified Priority Needs Index ผู้ศึกษาขอนำเสนอตามตารางต่อไปนี้ ผู้ศึกษาขอนำเสนอตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 สภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ข้อที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	3.29	0.77	ปานกลาง	3.88	0.63	มาก
2.	ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้	3.68	0.31	มาก	3.74	0.23	มาก
3.	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.80	0.25	ปานกลาง	4.51	0.20	มากที่สุด
4.	ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	3.06	0.44	ปานกลาง	3.41	0.52	ปานกลาง
5.	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.00	0.41	ปานกลาง	4.06	0.42	มาก
	เฉลี่ยโดยภาพรวม	**3.16**	**0.44**	**ปานกลาง**	**3.92**	**0.40**	**มาก**

จากตางรางที่ 4.2 สภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับตาม ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ อันดับที่ 2 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 3 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 4 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้และอันดับที่ 5 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้

อยู่ในระดับมาก ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันดับที่ 2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อันดับที่ 3 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 4 ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้และอันดับที่ 5 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 4.3 ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ข้อที่	รายการ	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	สภาพปัจจุบัน (D)	(I-D)* 100/D	ความต้องการจำเป็น
1.	ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	132	112	17.86	3
2.	ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้	381	376	1.33	5
3.	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	460	286	60.84	1
4.	ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	174	156	11.54	4
5.	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	276	204	35.29	2

จากตาราง 4.3 ความต้องการที่จะพัฒนาของบุคลากรอันดับที่ 1 คือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าคะแนนเท่ากับ 60.84 รองลงมาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 35.29 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรมีค่าคะแนนเท่ากับ 17.86 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 11.54 และด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 1.33 ตามลำดับ ดังนั้นจากการศึกษาความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนบ้านช่างหม้อ สิ่งที่ทุกคนต้องการพัฒนาคือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะรวมทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรมตามหลักสูตร

ตารางที่ 4.4 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

ข้อที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	3.24	0.97	ปานกลาง	3.94	0.83	มาก
2.	ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	3.35	0.79	มาก	3.84	0.81	มาก
	เฉลี่ยโดยภาพรวม	**3.29**	**0.88**	**ปานกลาง**	**3.89**	**0.82**	**มาก**

จากตางรางที่ 4.4 สภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24

สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94

ตารางที่ 4.5 ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

ข้อที่	รายการ	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	สภาพปัจจุบัน (D)	(I-D)* 100/D	ความต้องการจำเป็น
1.	สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	67	55	21.82	1
2.	ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร	65	57	14.04	2

จากตารางที่ 4.5 จะได้ว่าความต้องการที่จะพัฒนาของบุคลากรอันดับที่ 1 คือสร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางมีค่าคะแนนเท่ากับ 21.82 และประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรมีค่าคะแนนเท่ากับ 14.04 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้

ข้อที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.	กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.65	0.86	มาก	3.88	0.93	มาก
2.	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน	3.88	0.93	มาก	3.71	0.92	มาก

ตารางที่ 4.6 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	3.82	0.88	มาก
4.	จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน	3.35	0.49	ปานกลาง	3.47	0.87	ปานกลาง
5.	มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสม และเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง	2.76	0.44	ปานกลาง	3.53	0.80	มาก
6.	ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา	3.76	0.83	มาก	3.71	0.77	มาก
	เฉลี่ยโดยภาพรวม	**3.73**	**0.59**	**มาก**	**3.69**	**0.86**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

สภาพที่พึงประสงค์ของของการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้าน ช่างหม้อ ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ข้อที่มีค่าเฉลี่ย

รองลงมาคือ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76

ตารางที่ 4.7 ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้

ข้อที่	รายการ	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	สภาพปัจจุบัน (D)	(I-D)* 100/D	ความต้องการจำเป็น
1.	กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	62	66	-6.06	5
2.	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน	66	63	4.76	2
3.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้	85	65	30.77	1
4.	จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน	57	59	-3.39	4
5.	มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง	47	60	-21.67	6
6.	ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา	64	63	1.59	3

จากตารางที่ 4.7 จะได้ว่าความต้องการที่จะพัฒนาของบุคลากรอันดับที่ 1 คือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 30.77 รองลงมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.76 ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนามีค่าคะแนนเท่ากับ 1.59 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกันมีค่าคะแนนเท่ากับ -3.39 กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคลมีค่าคะแนนเท่ากับ -6.06 และมีการนำผลการ

ออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวังมีค่าคะแนนเท่ากับ -21.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.	จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.35	0.61	มาก	2.71	0.77	ปานกลาง
2.	ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	4.53	0.72	มากที่สุด	3.29	0.92	ปานกลาง
3.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน	4.71	0.47	มากที่สุด	2.53	0.80	ปานกลาง
4.	ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ	4.47	0.62	มาก	2.71	0.69	ปานกลาง
5.	ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้	4.53	0.51	มากที่สุด	2.71	0.59	ปานกลาง
6.	พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน	4.51	0.71	มากที่สุด	2.88	0.78	ปานกลาง
	เฉลี่ยโดยภาพรวม	**4.52**	**0.61**	**มากที่สุด**	**2.81**	**0.76**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71

สภาพที่พึงประสงค์ของของการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้าน ช่างหม้อ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35

ตารางที่ 4.9 ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อที่	รายการ	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	สภาพปัจจุบัน (D)	(I-D)* 100/D	ความต้องการจำเป็น
1.	จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	74	46	60.87	4
2.	ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	77	56	37.50	6
3.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน	80	43	86.05	1
4.	ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ	76	46	65.22	3
5.	ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้	77	46	67.39	2
6.	พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน	76	49	55.10	5

จากตารางที่ 4.9 จะได้ว่าความต้องการที่จะพัฒนาของบุคลากรอันดับที่ 1 คือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน ค่าคะแนนเท่ากับ 86.05 รองลงมาใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 67.39 ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพมีค่าคะแนนเท่ากับ 65.22 จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าคะแนนเท่ากับ 60.87 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชนมีค่าคะแนนเท่ากับ 55.10 และใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพมีค่าคะแนนเท่ากับ 37.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

ข้อที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	3.12	0.49	ปานกลาง	3.00	0.79	ปานกลาง
2.	สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.18	0.88	ปานกลาง	3.12	0.78	ปานกลาง
3.	ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.94	1.09	มาก	3.06	0.83	ปานกลาง
	เฉลี่ยโดยภาพรวม	**3.41**	**0.82**	**ปานกลาง**	**3.06**	**0.80**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00

สภาพที่พึงประสงค์ของของการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้าน ช่างหม้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12

ตารางที่ 4.11 ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

ข้อที่	รายการ	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	สภาพปัจจุบัน (D)	(I-D)* 100/D	ความต้องการจำเป็น
1.	ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	53	51	3.92	2
2.	สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้	54	53	1.89	3
3.	ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	67	52	28.85	1

จากตารางที่ 4.11 จะได้ว่าความต้องการที่จะพัฒนาของบุคลากรอันดับที่ 1 คือใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ค่าคะแนนเท่ากับ 28.85 รองลงมาใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 3.92 และสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 1.89 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน	3.35	0.61	ปานกลาง	2.65	0.93	ปานกลาง
2.	สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.29	0.77	มาก	3.12	0.78	ปานกลาง
3.	วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	4.06	0.83	มาก	3.18	0.73	ปานกลาง
4.	นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.53	0.51	มากที่สุด	3.06	0.83	ปานกลาง
	เฉลี่ยโดยภาพรวม	**4.06**	**0.68**	**มาก**	**3.00**	**0.82**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65

สภาพที่พึงประสงค์ของของการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้าน ช่างหม้อ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือสร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35

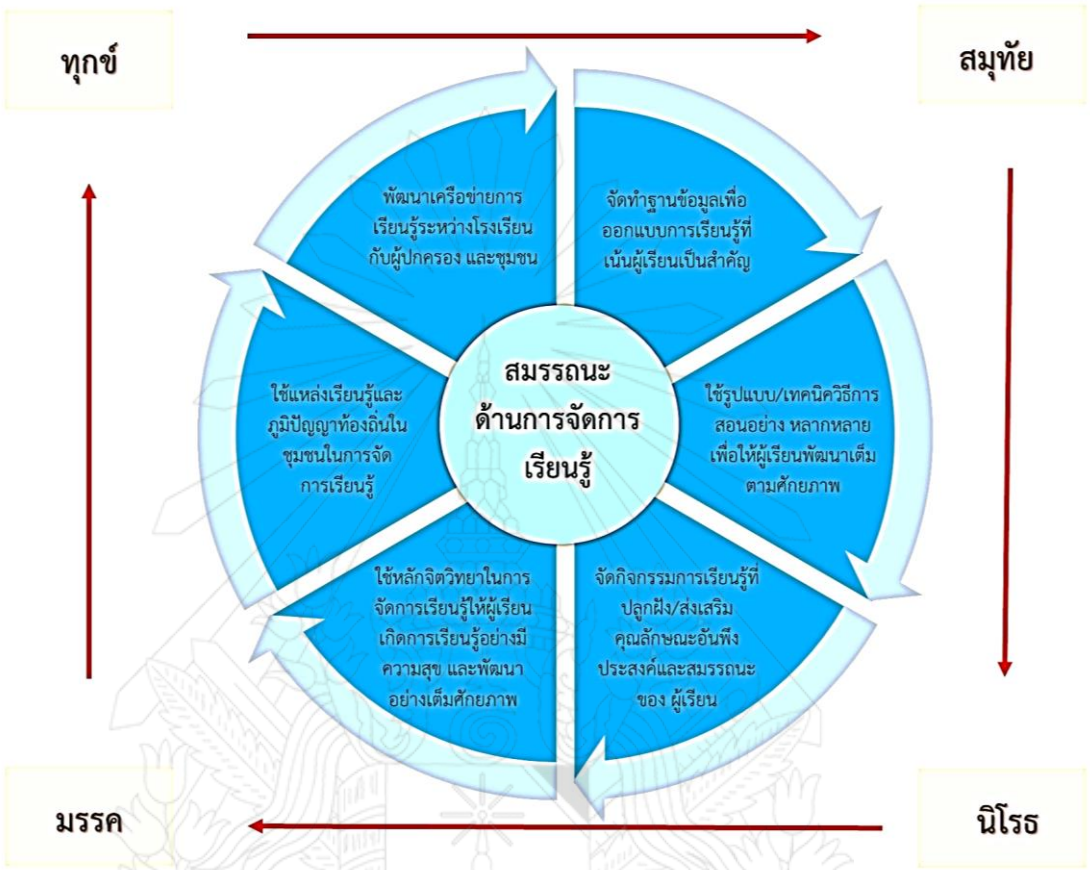
ตารางที่ 4.13 ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อที่	รายการ	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	สภาพปัจจุบัน (D)	(I-D)* 100/D	ความต้องการจำเป็น
1.	ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน	57	45	26.67	4
2.	สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม	73	53	37.73	2
3.	วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	69	54	27.78	3
4.	นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	77	52	48.08	1

จากตารางที่ 4.13 จะได้ว่าความต้องการที่จะพัฒนาของบุคลากรอันดับที่ 1 คือนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 48.08 รองลงมาสร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมมีค่าคะแนนเท่ากับ 27.78 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงมีค่าคะแนนเท่ากับ 27.78 และออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียนมีค่าคะแนนเท่ากับ 26.67 ตามลำดับ

จากการใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้และการจัดลำดับความต้องการของการพัฒนาโดยใช้สูตรดัชนี ความต้องการจำเป็น (PNI) Modified Priority Needs Index ในการศึกษาเรื่องสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2. ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สรุปได้ว่าความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ คือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้ศึกษาจึงสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ นำมาจัดทำเป็นร่างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ได้ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4

4.2 ผลการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD), ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error of Mean : SEM) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ข้อที่	ด้านการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	มัธยฐาน	IQR
ทุกข์ (D : Dukkha)					
1.	ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	3.95	0.805	4	0
สมุทัย (S : Samudaya)					
2.	จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.86	0.793	3	0
3.	ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	3.86	0.910	3	0
4.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน	4.05	0.865	5	0
5.	ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ	3.76	0.831	4	0
6.	ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้	4.33	0.577	4	0
7.	พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน	4.62	0.669	5	0

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ,ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD), ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error of Mean : SEM) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	มัธยฐาน	IQR
นิโรธ (N : Nirodha)					
8.	ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	4.71	0.463	5	0
มรรค (M : Magga)					
9.	ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	4.48	0.512	4	0
	เฉลี่ยโดยภาพรวม	4.18	0.714	4.11	0

จากตาราง 4.14 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ โดยภาพรวมค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) มีค่าเท่ากับ 0 ทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 รองลงมาคือพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76

4.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ผู้วิจัยนำรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นประถมปีที่ 6 เพื่อทดสอบประสิทธิภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ด้วยการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ก่อนใช้รูปแบบรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้และหลังใช้รูปแบบรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

ตารางที่ 4.15 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านทุกข์ (D : Dukkha) ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ด้านทุกข์ D : Dukkha ศึกษาสภาพทั่วไป	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อน	45	2.59	1.278	6.234	16	.000
หลัง	45	4.59	0.507			
รวม	**45**	**3.59**	**0.892**	**6.234**	**16**	**.000**

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 2.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.278 คะแนนการศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.507 คะแนนผลต่างเฉลี่ย df ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 16 ค่าสถิติ t เท่ากับ 6.234 ค่า p-value < 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

ตารางที่ 4.16 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 1 จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านสมุทัย S : Samudaya ข้อที่ 1. จัดทำฐานข้อมูล	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อน	45	1.65	0.786	6.963	16	.000
หลัง	45	3.94	0.827			
รวม	**45**	**2.79**	**0.807**	**6.963**	**16**	**.000**

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 1.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.786 คะแนนการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.827 คะแนนผลต่างเฉลี่ย df ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 16 ค่าสถิติ t เท่ากับ 6.963 ค่า p-value < 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

ตารางที่ 4.17 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 2 ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ด้านสมุทัย S : Samudaya ข้อที่ 2. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อน	45	2.71	1.047	4.484	16	.000
หลัง	45	4.29	0.772			
รวม	**45**	**3.50**	**0.909**	**4.484**	**16**	**.000**

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 2.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.047 คะแนนการใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียน

พัฒนาเต็มตามศักยภาพ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.772 คะแนนผลต่างเฉลี่ย df ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 16 ค่าสถิติ t เท่ากับ 4.484 ค่า p-value < 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

ตารางที่ 4.18 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน

ด้านสมุทัย S : Samudaya ข้อที่ 3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อน	45	2.76	0.562	5.416	16	.000
หลัง	45	4.06	0.827			
รวม	**45**	**3.41**	**0.695**	**5.416**	**16**	**.000**

จากตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน ก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 2.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.562 คะแนนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.827 คะแนนผลต่างเฉลี่ย df ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 16 ค่าสถิติ t เท่ากับ 5.416 ค่า p-value < 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

ตารางที่ 4.19 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 4 ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

ด้านสมุทัย S : Samudaya ข้อที่ 4. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อน	45	3.47	0.874	4.518	16	.000
หลัง	45	4.53	0.514			
รวม	**45**	**4.00**	**0.694**	**4.518**	**16**	**.000**

จากตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 3.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.874 คะแนนการใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.514 คะแนนผลต่างเฉลี่ย df ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 16 ค่าสถิติ t เท่ากับ 4.518 ค่า p-value < 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

ตารางที่ 4.20 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 5 ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้

ด้านสมุทัย S : Samudaya ข้อที่ 5. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อน	45	3.29	0.588	6.126	16	.000
หลัง	45	4.53	0.514			
รวม	**45**	**3.91**	**0.551**	**6.126**	**16**	**.000**

จากตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ ก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.588 คะแนนการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.514 คะแนนผลต่างเฉลี่ย df ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 16 ค่าสถิติ t เท่ากับ 6.126 ค่า p-value < 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

ตารางที่ 4.21 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ข้อที่ 6 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน

ด้านสมุทัย S : Samudaya ข้อที่ 6. พัฒนาเครือข่าย	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อน	45	1.88	0.697	11.361	16	.000
หลัง	45	4.47	0.624			
รวม	**45**	**3.18**	**0.661**	**11.361**	**16**	**.000**

จากตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน ก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 1.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.697 คะแนนการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน หลังการใช้

รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.624 คะแนนผลต่างเฉลี่ย df ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 16 ค่าสถิติ t เท่ากับ 11.361 ค่า p-value < 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

ตารางที่ 4.22 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านนิโรธ (N : Nirodha) ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ด้านนิโรธ (N : Nirodha) ทดลองการใช้	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อน	45	2.88	1.166	5.907	16	.000
หลัง	45	4.41	0.618			
รวม	**45**	**3.65**	**0.892**	**5.907**	**16**	**.000**

จากตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.166 คะแนนการทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.618 คะแนนผลต่างเฉลี่ย df ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 16 ค่าสถิติ t เท่ากับ 5.907 ค่า p-value < 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

ตารางที่ 4.23 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า Paired sample test ของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านมรรค (M : Magga) ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ด้านมรรค (M : Magga) ประเมินผลการใช้	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
ก่อน	45	3.00	1.000	4.566	16	.000
หลัง	45	4.35	0.606			
รวม	**45**	**3.68**	**0.803**	**4.566**	**16**	**.000**

จากตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 3.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.000 คะแนนการพัฒนาเครือข่ายการประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.606 คะแนนผลต่างเฉลี่ย df ระหว่างก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ 16 ค่าสถิติ t เท่ากับ 4.566 ค่า p-value < 0.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

สรุปได้ว่าการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 หลังการทดลองมีประสิทธิภาพสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01** คือประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อหลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 มีประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ตอบคำถามวิจัยในข้อที่ 3 ประสิทธิภาพของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4

ตารางที่ 4.24 ตารางแสดงระดับ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ประเด็นการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ทุกข์ (D : Dukkha)			
1. ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	4.38	0.691	มาก
รวม	**4.38**	**0.691**	**มาก**
สมุทัย (S : Samudaya)			
2. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.45	0.622	มาก
3. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	4.42	0.619	มาก
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน	4.52	0.567	มากที่สุด
5. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ	4.38	0.666	มาก
6. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้	4.30	0.671	มาก
7. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน	4.47	0.623	มาก
รวม	**4.42**	**0.628**	**มาก**
นิโรธ (N : Nirodha)			
1. ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	4.32	0.701	มาก
รวม	**4.32**	**0.701**	**มาก**
มรรค (M : Magga)			
1. ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ	4.43	0.647	มาก
รวม	**4.43**	**0.647**	**มาก**

N=17

จากตาราง 4.24 แสดงให้เห็นว่า

ด้านทุกข์ (D : Dukkha) ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ความพึงพอใจหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้ออยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยของคะแนนคือ 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.691

ด้านสมุทัย (S : Samudaya) ความพึงพอใจหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้ออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียนมีค่าเท่ากัน เท่ากับ 4.52 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่าง

โรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน เท่ากับ 4.47 จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเท่ากับ 4.45 ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพเท่ากับ 4.42 ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพเท่ากับ 4.38 และใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่ามากที่สุดไปหาน้อย คือ ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 0.671 ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพเท่ากับ 0.666 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชนเท่ากับ 0.623 จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเท่ากับ 0.622 ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพเท่ากับ 0.619 และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียนเท่ากับ 0.567 ตามลำดับ

ด้านนิโรธ (N : Nirodha) ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ความพึงพอใจหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้ออยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยของคะแนนคือ 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.701

ด้านมรรค (M : Magga) ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ความพึงพอใจหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้ออยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยของคะแนนคือ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.647

4.4 ผลการประเมินและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากเสร็จสิ้นการนำรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ ประเมินความคิดเห็นการใช้กระบวนการรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อซึ่ง แสดงระดับ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐาน ของความพึงพอใจก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อของแต่ละด้าน และวิเคราะห์ แบบประเมินความพึงพอใจการใช้กระบวนการรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ซึ่งได้สอบถามระดับความพึงพอใจของผู้ให้ข้อมูล 17 คน โดยศึกษาค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อดูระดับความพึงพอใจ

ประเด็นที่ 1 ของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านทุกข์ (D : Dukkha) ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อแสดงระดับ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐาน ของแบบประเมินกระบวนการก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของ

โรงเรียนบ้านช่างหม้อ พบว่า ผลคะแนนก่อนใช้มีค่า $\bar{x}$ = 2.59, S.D.= 1.274, df= 16, t = 6.234, p-value = 0.000 หลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ $\bar{x}$ =4.59, S.D.= 0.507, df= 16 , t = 6.234 , p-value = 0.000 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการประเมินความคิดเห็นการใช้กระบวนการรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีค่าสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ประเด็นที่ 2 ของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านสมุทัย (S : Samudaya) แสดงระดับ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน,จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐาน ของแบบประเมินกระบวนการก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ พบว่า ผลคะแนนก่อนใช้มีค่า $\bar{x}$= 2.63, S.D.= 0.759, df= 16, t = 6.478, p-value = 0.000 หลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ $\bar{x}$ = 4.30, S.D.= 0.679, df= 16, t = 6.478, p-value = 0.000 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการประเมินความคิดเห็นการใช้กระบวนการรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีค่าสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ประเด็นที่ 3 ของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านนิโรธ (N : Nirodha) ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อแสดงระดับค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐาน ของแบบประเมินกระบวนการก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลัก อริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ พบว่า ผลคะแนนก่อนใช้มีค่า $\bar{x}$ = 2.88, S.D.= 1.166, df= 16, t = 5.907, p-value = 0.000 หลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ $\bar{x}$ = 4.41, S.D.= 0.618, df= 16, t = 5.907, p-value = 0.000 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการประเมินความคิดเห็นการใช้กระบวนการรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีค่าสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ประเด็นที่ 4 ของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ด้านมรรค (M : Magga) ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ แสดงระดับ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, จำนวนค่าอิสระ, ค่าทดสอบที, ค่าผลทดสอบสมมุติฐาน ของแบบประเมินกระบวนการก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการ

เรียนรู้ด้วยหลัก อริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ พบว่า ผลคะแนนก่อนใช้มีค่า $\bar{x}$ = 3.00, S.D.= 1.000, df= 16, t = 4.566, p-value = 0.000 หลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เท่ากับ $\bar{x}$ = 4.35, S.D.= 0.606, df= 16, t = 4.566, p-value = 0.000 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการประเมินความคิดเห็นการใช้กระบวนการรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ หลังการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีค่าสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ประเด็นที่ 5 ระดับความพึงพอใจของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ แสดงระดับ ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่ 1 ทุกข์ (D : Dukkha) ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อมีค่า $\bar{x}$ = 4.38, S.D.= 0.691 ด้านที่ 2 สมุทัย (S : Samudaya) มีค่า $\bar{x}$ = 4.42, S.D.= 0.628 ด้านที่ 3 นิโรธ (N : Nirodha) ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีค่า $\bar{x}$ = 4.32, S.D.= 0.701 ด้านที่ 4 มรรค (M : Magga) ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อมีค่า $\bar{x}$ = 4.43, S.D.= 0.647

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยขอนำเสนอ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เพื่อทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ และเพื่อประเมินและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) = การวิจัย Research1 (R1) : การศึกษาข้อมูลบริบทของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและการพัฒนา (Design and Development) = การพัฒนา Development1 (D1) : การพัฒนาและตรวจสอบ คุณภาพของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การนำไปใช้ (Implementation) = การวิจัย Research2 (R2) : การนำรูปแบบไปใช้ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) = การพัฒนา Development2 (D2) : การประเมินและปรับปรุงรูปแบบ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามดัชนี ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อโดยใช้สูตรคำนวณด้วยเทคนิค Modified Priority Need Index (PNI modified), แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วย Delphi Technique แบบปลายเปิดและแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้วย Delphi Technique ในรอบที่ 2-3 แบบ Rating Scale 5 ระดับ, แบบประเมินผลการทดลองรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ, แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยโปรแกรมสำเร็จรูป นำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณนำเสนอในรูปแบบตารางและการบรรยายท้ายตารางผลการวิจัยมีดังนี้

5.1.1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ พบว่าโรงเรียนบ้านช่างหม้อประสบปัญหาขาดบุคลากร จำนวนครูไม่ครบชั้นและไม่ครบสาระวิชาตามหลักสูตร ปัจจัยนี้มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีครูไม่ครบชั้นทำให้ครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง และการมีครูไม่ครบสาระวิชาทำให้ครูต้องสอนในวิชาที่ตนเองไม่มีความเชี่ยวชาญ ส่งผลทำให้การบริหารงานในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2. ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จากการใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนรู้และการจัดลำดับความต้องการของการพัฒนาโดยใช้สูตรดัชนี ความต้องการจำเป็น (PNI) Modified Priority Needs Index ความต้องการที่จะพัฒนาของบุคลากรอันดับที่ 1 คือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าคะแนนเท่ากับ 60.84 รองลงมาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 35.29 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรมีค่าคะแนนเท่ากับ 17.86 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 11.54 และด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้มีค่าคะแนนเท่ากับ 1.33 ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่าความต้องการจำเป็นการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ คือด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.1.2 ผลการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ขั้นตอนการพิจารณา 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ทุกข์ (D : Dukkha) ขั้นการศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ขั้นตอนที่ 2 สมุทัย (S : Samudaya) ขั้นจัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขั้นใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน ขั้นใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ขั้นใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้และขั้นพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน ขั้นตอนที่ 3 นิโรธ (N : Nirodha) ขั้นการทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ขั้นตอนที่ 4 มรรค (M : Magga) ขั้นการประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ โดยการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ก่อนนำไปใช้โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ เท่ากับ 0.96 และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อรับรองยืนยันรูปแบบ

5.1.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ การเปรียบเทียบแบบประเมินกระบวนการรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อก่อนและหลังการใช้ของครู เพื่อดูระดับความคิดเห็นต่อกระบวนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีคะแนนเฉลี่ยหลังใช้ ($\bar{x}$ =4.41, S.D.= 0.618) สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 2.88, S.D.= 1.166) และระดับความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีคะแนน ($\bar{x}$ =4.35, S.D.= 0.606)

5.1.4 ผลการประเมินและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ One-Group Pretest-Posttest Design เพื่อยืนยันและรับรองประสิทธิภาพรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ พบว่าหลังใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีค่ามากกว่าก่อนใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ และความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อยู่ในระดับมาก

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

สภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการที่จะพัฒนาของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อันดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x}$ =4.51, S.D.= 0.20) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิดา ภู่จีบ (2559, หน้า 7) กล่าวว่าการพัฒนาครูนั้น หากมีการจัดระบบและสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการสอนที่ตอบสนองและตรงกับลักษณะเฉพาะของครู ย่อมส่งผลต่อศักยภาพและประสิทธิภาพทางการสอนของครูอันจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้นและนำไปสู่ความก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ อังคณา อ่อนธานี (2564, หน้า 409) ครูในยุคปัจจุบันต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ มีความสามารถสูงสามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูจะต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่สามารถทำให้ครูเกิดความสามารถเฉพาะของวิชาชีพ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานจริงในอนาคตมาประยุกต์ใช้จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง

สอดคล้องกับ ชรอยวรรณ ประเสริฐผล, อนุชา กอนพ่วง, วิทยา จันทร์ศิลา และฉลอง ชาตรูประชีวิน (2556, หน้า 46) การพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ให้เกิดความรู้ทักษะ คุณลักษณะและเจตคติที่ดีในด้านต่าง ๆ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

5.2.2 การสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ พบว่าผลการสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ขั้นตอนการพิจารณา 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ทุกข์ (D : Dukkha) ขั้นการศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ขั้นตอนที่ 2 สมุทัย (S : Samudaya) ขั้นจัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขั้นใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน ขั้นใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ขั้นใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ และขั้นพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน ขั้นตอนที่ 3 นิโรธ (N : Nirodha) ขั้นการทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ขั้นตอนที่ 4 มรรค (M : Magga) ขั้นการประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ โดยการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ก่อนนำไปใช้โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ เท่ากับ 0.96 ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนากำหนดกระบวนการของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้หลักอริยสัจ 4 ของ สมภาพ ไชยโย, สมคิด พรมจุ้ย, กาญจนา วัธนสุนทร และประเทือง ทินรัตน์ (2556) พระมหาณรงค์ราช ครองเชื้อ, ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, ชนะสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน และชัยรัตน์ โตศิลา (2565) และวรรณิภา เฉลิมหมู่, บุญเชิด ชำนิศาสตร์ และพระมหาชำนาญ มหาชาโน (2565) ร่วมกับกรอบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อให้รูปแบบมีกระบวนการที่สอดคล้องกัน มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี มีความเป็นไปให้จริง โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นภายใต้หลักการทฤษฎี เพื่อสนับสนุนในทุกกระบวนการของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ดังเช่น วรรณิภา เฉลิมหมู่, บุญเชิด ชำนิศาสตร์ และพระมหาชำนาญ มหาชาโน (2565) กล่าวว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักอริยสัจ 4 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูบูรณาการตามหลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย 1. ทุกข์ ขั้นกำหนดปัญหา กำหนดปัญหาการจัดการเรียนการสอน 2. สมุทัย ขั้นตั้งสมมติฐาน นำสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี มาประกอบการเรียนการสอน 3. มรรค ขั้นทดลองและเก็บข้อมูล ใช้เทคนิคทำงานเป็นกลุ่มและบันทึกข้อมูล 4. นิโรธ ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนประเมินจากสภาพจริง สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิทยา นนท์นภา, อรพิณ ศิริสัมพันธ์ และสิริวรรณ ศรีพหล (2560) พบว่า 1. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา มีหลักการของรูปแบบได้แก่ 1) การพัฒนาความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน 2) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานและ 3) การพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กิจกรรมการพัฒนา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก และ 6 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การฝึกอบรม มี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ วิเคราะห์และเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ วางแผนและฝึกฝน 3) การคิดมี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ สังเกต และสะท้อนคิด 2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่าครูสังคมศึกษาทุกคนมีพัฒนาการโดยรวมสูงขึ้น 3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้พิจารณาประสิทธิผลและคุณภาพของรูปแบบ ดังนี้ 3.1 ประสิทธิผลของรูปแบบ พบว่า ครูสังคมศึกษามีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้หลังเข้าร่วมการพัฒนาสูงกว่าก่อนเข้าร่วมการพัฒนา และมีพัฒนาการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ 3.2 คุณภาพของรูปแบบ พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จุดเด่นของรูปแบบ ได้แก่ การวิจัยปฏิบัติการ การใช้โรงเรียนเป็นฐาน การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง และความเหมาะสมของกิจกรรมการพัฒนา และข้อควรปรับปรุง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับตัวบุคคล และปัญหาของกระบวนการวิจัย

5.2.3 การทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ พบว่าผลการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ความคิดเห็นต่อกระบวนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีคะแนนเฉลี่ยหลังใช้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูได้ให้คำแนะนำความคิดเห็นและสะท้อนความความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของสถานศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน นอกจากนั้นในระหว่างดำเนินการจัดทำรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ซึ่งสอดคล้องตามทุกขั้นตอน ผู้วิจัยตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อก่อนนำไปใช้ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อรับรองยืนยันรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกับหลักการของ บุญมี พันธุ์ไทย (2565, หน้า 13) ได้กล่าวว่า การใช้เทคนิคเดลฟาย มีหลายขั้นตอนอาจมีความแตกต่างกันซึ่งขึ้นกับประเด็นที่ศึกษาดังนี้ การวางกรอบการเก็บข้อมูล ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้การวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1 ถามประเด็นหรือกรอบกว้าง ๆ ของปัญหา รอบที่ 2 คำถามแบบ Rating Scale ถามความคิดเห็นจากกรอบของปัญหาจากรอบที่ 1 รอบที่ 3 คำถามแบบ Rating Scale คำถามเดียวกับรอบที่ 2 เพื่อให้ยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ นำกลับมาวิเคราะห์พิจารณาว่าค่า IR ว่ามีความสอดคล้องหรือไม่ ถ้าค่า IR ต่ำแสดงว่าสอดคล้อง แต่ถ้าค่า IR สูงแสดงว่ายังไม่สอดคล้อง ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลอีกรอบ โดยเพิ่มรอบที่ 4 คำถามแบบ Rating Scale เป็นคำถามเดียวกันกับรอบที่ 3 เพื่อให้ยืนยันหรือเปลี่ยนแปลง

คำตอบ เสร็จสิ้นกระบวนการ นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ IR และมัธยฐาน ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย ไม่ได้มีการกำหนดจำนวนไว้แน่นอนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของกลุ่มเป็นสำคัญ กล่าวคือถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีลักษณะเหมือนกันมากหรือมีความเป็นเอกพันธ์จะใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10-15 คน ก็เป็นการเพียงพอ แต่ถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีคุณลักษณะแตกต่างกันมาก ก็ต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในจำนวนมากขึ้น ผลการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ พบว่า เมื่อใช้จำนวนผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 18 คนขึ้นไป ค่าความคลาดเคลื่อนของการวิจัยจะลดลงอย่างคงที่ นอกจากนี้ จำนวนผู้เชี่ยวชาญผู้เข้าร่วม 15-30 คน จากกลุ่มเดียวกันหรือ 5-10 คน ต่อลักษณะของกลุ่มที่แตกต่างกันจากการจัดกลุ่มแต่ละอาชีพ และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย เทคนิคเดลฟายเริ่มจากการคัดสรรกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมตอบแบบสอบถามและเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริงและน่าเชื่อถือมากที่สุด จึงต้องถามย้ำโดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายรอบโดยทั่วไปมักจะถามความคิดเห็น 3-4 รอบ จึงทำให้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ครูผู้สอนในการนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติ ทำให้ระดับความพึงพอใจของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อยู่ในระดับมาก

5.2.4 การประเมินและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ผลการประเมินผลและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทดสอบค่า $\bar{x}$ S.D., df, t, p-value ประเมินความคิดเห็นการใช้กระบวนการรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อก่อนและหลังรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ เพื่อยืนยันรับรองประสิทธิภาพและพัฒนาการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ และประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อหลังศึกษารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ ดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทดสอบค่า $\bar{x}$, S.D

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ มีข้อค้นพบจากการวิจัยที่รวมถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ และเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อนั้นสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงได้

2. ควรนำการศึกษาครั้งนี้มาเป็นแนวทางในการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของทางโรงเรียนต่อไปเพราะจะทำให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาครบรอบด้าน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นศึกษารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ หากมีการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป ผู้ศึกษาขอเสนอแนะการดำเนินการศึกษาในลักษณะ ดังนี้

1. ควรวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้หลักสังคหวัตถุ 4

2. ควรวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้านการบริการที่ดี

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว.

ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2551). *การบริหารผลงานเชิงกลยุทธ์.* กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ณัฏฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์. (2558). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ : สุรีวิทยาศาส์น.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2556). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : บริษัท เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์ จำกัด.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2560). *คู่มือการเขียนดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และ/หรือสารนิพนธ์.* นนทบุรี : นิติธรรมการพิมพ์.

มารุต พัฒผล. (2562). *การวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้.* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.

มารุต พัฒผล. (2562). *การวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้.* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

วรรณี แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2554). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.* อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2553). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้.* (พิมพ์ครั้งที่ 1). พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์เทียนวัฒนาพริ้นท์ติ้ง.

_____. (2557). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปทุมธานี : ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิตอล.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2549). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency Baselearning*. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล วองวาณิช. (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นในประมวลสาระสาระชุดวิชาวิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษาหน่วยที่ 7*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์. (2552). *Competency Dictionary*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอชอาร์เซนเตอร์ จำกัด.

อุทัยทิพย์ เจี่ยวิวรรธน์กุล. (2553). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท พี.เอ.ลิฟวิ่ง. จำกัด.

2) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / รายงานการวิจัย

จุฑามาศ พันสวรรค์. (2562). *การพัฒนารูปแบบการมส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชมแข พงษ์เจริญ. (2555). *การพัฒนารูปแบบการจัดการโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพในประเทศไทย*. ดุษฎีนิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาการจัดการการศึกษา, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ณัฐธิดา ภู่จีบ. (2559). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการสอนสำหรับครูทัศนศิลป์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพัชร์ บุญเกต. (2565). *การบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2.* วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์. (2548). *การพัฒนารูปแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิไลพร ไชยโย. (2556). *รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของผู้นำท้องถิ่นกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (รายงานผลการวิจัย).* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ศรายุธ ทองกูล. (2560). *การพัฒนาขีดความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ของศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ*. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

3) วารสารและหนังสือพิมพ์

กันตวรรณ มีสมสาร. (2560). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์),* 7(2), 45-56.

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. ทฤษฎีการเรียนรู้สู่การพัฒนาบทเรียนออนไลน์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี,* 11(1), 3-13.

จิตศริณย์พร ปัญจวัฒนคุณ. (2561). อริสัจ 4 กับวัยรุ่นในศตวรรษที่ 21. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*, 23(1), 1-15.

ชรอยวรรณ ประเสริฐผล, อนุชา กอนพ่วง, วิทยา จันทร์ศิลา และฉลอง ชาตรูประชีวิน. (2556). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร,* 15(1), 43-53.

ชิรวัฒน์ นิจเนตร. (2560). *การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา.* วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 4(2), 71-102.

ธณพร โปมินและอุทัย กมลศิลป์. (2565). อริยสัจ 4 : พุทธวิธีเสริมสร้างการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. *วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์,* 7(1), 1-10.

นิตยา เงินประเสริฐศรี. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. *วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์*, 2(7), 61-62.

นิภาพรรณ เจนสันติกุล. (2560). การนำเทคนิคเดลฟายไปใช้สำหรับการวิจัย. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,* 4(2), 48-64.

บุญมี พันธุ์ไทย. (2565). การวิจัยเชิงคุณภาพ. *วารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 1(2), 1-10.

บุญฤดี อุดมผล. (2563). รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะความเป็นครูเชิงพุทธบูรณาการของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา,* 10(1), 36-55.

ปราโมทย เมืองสังข. (2565). การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านพุทธศิลป์สำหรับนักเรียน. *วารสารพุทธอาเซียนศึกษา Buddhist ASEAN Studies Journal (BASJ),* 7(1), 135-151.

พระมหาณรงค์ราช ครองเชื้อ, ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, ชนะสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน และชัยรัตน์ โตศิลา. (2565). การพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรม. *วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์,* 7(1), 172-186.

พินิจ มีคำทองและโกวิทย์ แสนพงษ์. (2562). เทคนิคการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,* 9(3), 113-120.

วรรณิภา เฉลิมหมู่, บุญเชิด ชำนิศาสตร์ และพระมหาชำนาญ มหาชาโน. (2565). แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักอริยสัจ 4 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ*, 9(1), 186-196.

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2563). การวิจัยอนาคตโดยใช้เทคนิคเดลฟาย. *วารสารสหวิทยาการวิจัย,* 8(S), 1-10.

วาริ นิยมวรรณ์และคณะ. (2564). รูปแบบการพัฒนาพนักงานครูเทศบาลนครสมุทรสาครเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 8(5), 321 – 335.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2552). การวิจัยและการพัฒนา (Research and Development). *วารสารมหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร*, 1(2), 1-11.

วิชา พรหมโชติ, ญาณิศา บุญจิตร์ และโสภณ เพ็ชรพวง. (2564). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. *วารสารรัชต์ภาคย์,* 15(41), 326 – 341.

วิทยา นนท์นภา, อรพิณ ศิริสัมพันธ์ และสิริวรรณ ศรีพหล. (2560). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ,* 11(1), 118-131.

ศิธาชัย ศรีอุดม, ปัญญา สังขวดี, วิทยา จันทรศิลา และสำราญ มีแจ้ง. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร,* 16(4), 74-81.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2559). การวิจัยและพัฒนาการศึกษาไทย. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย*, 8(2), 1-18.

สมภาพ ไชยโย, สมคิด พรมจุ้ย, กาญจนา วัธนสุนทร และประเทือง ทินรัตน์. (2556). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 24(3), 48-61.

อังคณา อ่อนธานี. (2564). การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดขั้นสูงสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 23(4), 406-418.

4) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ถาวร ทิศทองคำ. (2559). *เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพ*. โรงเรียนบ้านช่างหม้อ. (2564). *รายงานประจำปีของสถานศึกษา (SAR) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2.* เอกสารอัดสำเนา.

สมภพ สุทัศน์วิริยะ. (ม.ป.ป.). *เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)*. เอกสารอัดสำเนา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2. (2553). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565.* เอกสารอัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก.* เอกสารอัดสำเนา.

_____. (2563). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553.* เอกสารอัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). *คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งครู*. เอกสารอัดสำเนา.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา. (2551). *หนังสือเรียนรายวิชาเลือกสาระทักษะการเรียนรู้วิชา แก้ปัญหาด้วยกระบวนการคิดเป็น*. นครราชสีมา : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. เอกสารอัดสำเนา.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ. 2561 – 2580).* เอกสารอัดสำเนา.

2. ภาษาต่างประเทศ

Bloom, B. (1964). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook 1: Cognitive Domain*. New York: Mckay.

Crane, P. & O'Regan,M. (2010). *On PAR Using Participatory Action Research to Improve Early Intervention*. Department of Families, Housing, Community Services and Indigenous Affairs, Australian Government.

Mahdjoubi, D. (2009). Four Types of R&D.Austin, Texas: Research Associate, IC^2 Institute.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินเครื่องมือวิจัยและแบบประเมินสมรรถนะ
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินเครื่องมือวิจัยและแบบประเมินสมรรถนะ

1. พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.
   ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
   ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ดร.ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์
   ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
   ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. นายสิทธิพงศ์ ทองประดิษฐ์
   ผู้เชี่ยวชาญ ด้านผู้อำนวยการที่มีประสบการณด้านการบริหารการศึกษา
   ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติสุข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

1. อาจารย์มหาวิทยาลัย

1.1 พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1.2 ดร.ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ผู้อำนวยการโรงเรียน

2.1 นายสิทธิพงศ์ ทองประดิษฐ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติสุข
2.2 นายทัศนะ คงมั่น ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่ปุ๋น
2.3 นายประภาส แปงมูล ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนประทีป

3. ศึกษานิเทศ

3.1 นายปิยะ อินต๊ะคำ
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

3.2 นางจิตราภรณ์ เครือซุย
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

4. ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาระดับชำนาญการขึ้นไป

4.1 นายยุทธนา ปะนันทา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแม่ปุ๋น
4.2 นางณิชกานต์ วงศ์ละม่อม ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนรัตนประทีป
4.3 นางสาวทักษิณา พิทักษ์ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนรัตนประทีป
4.4 นายราเมศ เลาสูงเนิน ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคลองไผ่วิทยา
4.5 นางสุรีรัตน์ อุทธา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแก้วผดุงพิทยาลัย
4.6 นางสุนิสา พรมมา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแก้วผดุงพิทยาลัย
4.7 นางสาวจารุวรรณ ปานวิจิตร ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแก้วผดุงพิทยาลัย
4.8 นางแสงลาวัณย์ พวงทอง ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนรัตนประทีป
4.9 นางอาทิตยา สุจริยาพงศ์พร ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านช่างหม้อ
4.10 นางสาวอารี สุสกุลโชคดี ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านช่างหม้อ
4.11 นายธวัชชัย ซอนสุข ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านช่างหม้อ
4.12 นางสาวอนุสรา แก้วกันทะ ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านช่างหม้อ
4.13 นายปิยะวิทย์ ปิยะโกศล ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านสันติสุข
4.14 นางรุ่งฤดี สุจริยะสิริโรจน์ ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านอมพาย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ๐๕๓-๒๗๐-๙๗๕ ต่อ ๑๑๕

ที่ อว ๗๙๑๕/ ๐๒๐๑ **วันที่** ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา ทั้งนี้ ทางสาขาวิชาการบริหารการศึกษาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ๐๕๓-๒๗๐-๙๗๕ ต่อ ๑๑

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๒๐๒ **วันที่** ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

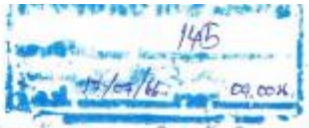
เจริญพร ดร.ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา ทั้งนี้ ทางสาขาวิชาการบริหารการศึกษาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๗๑๙ ๗๗๒

ที่ อว ๗๙๑๓๕/๐๕๓๒

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสิทธิพงศ์ ทองประดิษฐ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา ทั้งนี้ ทางคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ๐๕๓-๒๗๐-๙๗๕ ต่อ ๑๑

ที่ อว ๗๙๑๕/ ๐๒๓๔ **วันที่** ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

เรียน พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ทั้งนี้ ทางบัณฑิตวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ๐๕๓-๒๗๐-๙๗๕ ต่อ ๑๑

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๒๓๕ **วันที่** ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

เจริญพร ดร.ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ทั้งนี้ ทางบัณฑิตวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๐๒๕ ๗๕๒

ที่ อว ๗๗๑๕/๐๖๒๒

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

เจริญพร นายสิทธิพงศ์ ทองประดิษฐ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติสุข

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "**การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ**" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตสาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

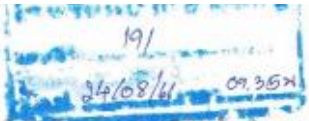
ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พิจารณาเห็นว่าของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ทั้งนี้ทางคณะศึกษาศาสตร์ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ม.พระปกเกล้า ต.สุเทพ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๗ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๓๕/๐๖๓๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

เจริญพร นางอาทิตยา สุจริยาพงศ์พร ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "**การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ**" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พิจารณาเห็นว่าของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ทั้งนี้ทางคณะศึกษาศาสตร์ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาจิตติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๑ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๕ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๖๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

เจริญพร นางสาวอารี สุสกุลโชคดี ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พิจารณาเห็นว่าของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ทั้งนี้ทางคณะศึกษาศาสตร์ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

193
24/08/66 09.90 น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ม.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๙ ๗๕๒

ที่ อว ๗๙๓๕/๐๖๓๓

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

เจริญพร นายปิยะวิทย์ ปิยะโกศล ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านสันติสุข

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พิจารณาเห็นว่าของท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ทั้งนี้ทางคณะศึกษาศาสตร์ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

24/08/66

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

194
๒๒/๐๘/๒๕๖๖ 10.00 น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕ - ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๘๑๙ ๗๗๖

ที่ อว ๗๘๑๕/๐๖๓๕

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

เจริญพร นายอัชชัย ขอนสุข ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๕๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "**การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ**" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พิจารณาเห็นว่าของท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ทั้งนี้ทางคณะศึกษาศาสตร์ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมานเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เลขที่ ๑๐๓ ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมืองเชียงใหม่
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕ – ๖
โทรสาร ๐๕๓ ๑๙๙ ๗๗๒

ที่ อว ๗๙๑๕/๐๒๓๖

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

เจริญพร นางสาวอนุสรา แก้วกันทะ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ด้วย นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา นักศึกษาปริญญาโท รหัส ๖๔๒๐๕๔๐๔๓๒๐๑๖ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) โดยมี พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พิจารณาเห็นว่าของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ทั้งนี้ทางคณะศึกษาศาสตร์ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุนทรมหาจิตยานุรักษ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา
โทร. ๐๕๓ ๒๗๐ ๗๗๕-๖ ต่อ ๑๑๕

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ตอนที่ 1 กรอบข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. ช่วงอายุ

☐ 25 – 29 ปี ☐ 30 – 39 ปี

☐ 40 – 49 ปี ☐ 50 – 59 ปี

3. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

4. ตำแหน่ง

☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน

☐ รองผู้อำนวยการโรงเรียน

☐ ครูผู้สอน

5. ประสบการณ์ทำงาน

☐ 5 - 9 ปี ☐ 10 - 14 ปี

☐ 15-19 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. โปรดใช้ดุลพินิจของท่านพิจารณาเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานสอนในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ถูกลงในช่องระดับความคิดเห็น โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง พฤติกรรมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง พฤติกรรมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง พฤติกรรมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง พฤติกรรมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง พฤติกรรมในสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการพฤติกรรม ด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร											
1.	สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง										
2.	ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร										
ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้											
3.	กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล										
4.	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน										
5.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้										
6.	จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน										
7.	มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง										
8.	ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา										
ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ											
9.	จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
10.	ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ										

ข้อที่	รายการพฤติกรรม ด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน										
12.	ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ										
13.	ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้										
14.	พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน										
ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้											
15.	ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้										
16.	สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้										
17.	ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้										
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้											
18.	ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน										
19.	สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม										
20.	วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง										
21.	นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้										

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

.....

.....

.....

2. ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้

.....

.....

.....

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

.....

.....

.....

4. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือ

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วย Delphi technic แบบปลายเปิด

ความคิดในทัศนะของท่านเกี่ยวกับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ควรจะเป็นอย่างไร โปรดเน้นและย้ำสิ่งที่ท่านคิดว่าหรือรู้สึกว่าสำคัญที่สุดเพียงสั้น ๆ ท่านอาจจะเขียน ความเห็นด้านใดตามที่ต้องการ ซึ่งสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึงความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนให้สำเร็จด้วยทักษะ ความรู้ และเจตคติ ในด้านการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้วย Delphi technic ในรอบที่ 2-3
แบบ Rating Scale 5 ระดับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสอบถาม
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
   ☐ ชาย ☐ หญิง
2. วุฒิการศึกษา
   ☐ ปริญญาตรี
   ☐ ปริญญาโท
   ☐ ปริญญาเอก
3. ตำแหน่ง
   ☐ อาจารย์มหาวิทยาลัย
   ☐ ศึกษานิเทศก์
   ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน
   ☐ รองผู้อำนวยการโรงเรียน
   ☐ ครูผู้สอน
4. ประสบการณ์ทำงาน
   ☐ 5 - 9 ปี ☐ 10 - 14 ปี
   ☐ 15-19 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ระดับความสำคัญของความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ข้อความในแบบสอบถามนี้สร้างตามแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความสำคัญดังต่อไปนี้

5 หมายถึง ความสำคัญระดับมากที่สุด
4 หมายถึง ความสำคัญระดับมาก
3 หมายถึง ความสำคัญระดับปานกลาง
2 หมายถึง ความสำคัญ ระดับน้อย
1 หมายถึง ความสำคัญ ระดับน้อยที่สุด

การตอบคำถามนี้ให้ท่านพิจารณาจากความเป็นจริงด้านสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ท่านเห็นว่าผู้สอนควรให้ความสำคัญตัวบ่งชี้ด้านสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับใดให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างแต่เพียงช่องเดียว

ตัวบ่งชี้	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ทุกข์ (D : Dukkha)					
1. ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					
สมุทัย (S : Samudaya)					
2. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน					
5. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ					
6. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้					
7. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน					
นิโรธ (N : Nirodha)					
8. ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					
มรรค (M : Magga)					
9. ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือ

แบบประเมินผลก่อนการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสอบถาม
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
   ☐ ชาย ☐ หญิง
2. วุฒิการศึกษา
   ☐ ปริญญาตรี
   ☐ ปริญญาโท
   ☐ ปริญญาเอก
3. ตำแหน่ง
   ☐ อาจารย์มหาวิทยาลัย
   ☐ ศึกษานิเทศก์
   ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน
   ☐ รองผู้อำนวยการโรงเรียน
   ☐ ครูผู้สอน
4. ประสบการณ์ทำงาน
   ☐ 5 - 9 ปี ☐ 10 - 14 ปี
   ☐ 15-19 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ระดับความสำคัญของความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ข้อความในแบบสอบถามนี้สร้างตามแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความสำคัญดังต่อไปนี้

5 หมายถึง ความสำคัญระดับมากที่สุด
4 หมายถึง ความสำคัญระดับมาก
3 หมายถึง ความสำคัญระดับปานกลาง
2 หมายถึง ความสำคัญ ระดับน้อย
1 หมายถึง ความสำคัญ ระดับน้อยที่สุด

การตอบคำถามนี้ให้ท่านพิจารณาจากความเป็นจริงด้านสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ท่านเห็นว่าผู้สอนควรให้ความสำคัญตัวบ่งชี้ด้านสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับใดให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างแต่เพียงช่องเดียว

ตัวบ่งชี้	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ทุกข์ (D : Dukkha)					
1. ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					
สมุทัย (S : Samudaya)					
2. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน					
5. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ					
6. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้					
7. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน					
นิโรธ (N : Nirodha)					
8. ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					
มรรค (M : Magga)					
9. ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือ

แบบประเมินผลหลังการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสอบถาม
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
   ☐ ชาย ☐ หญิง
2. วุฒิการศึกษา
   ☐ ปริญญาตรี
   ☐ ปริญญาโท
   ☐ ปริญญาเอก
3. ตำแหน่ง
   ☐ อาจารย์มหาวิทยาลัย
   ☐ ศึกษานิเทศก์
   ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน
   ☐ รองผู้อำนวยการโรงเรียน
   ☐ ครูผู้สอน
4. ประสบการณ์ทำงาน
   ☐ 5 - 9 ปี ☐ 10 - 14 ปี
   ☐ 15-19 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ระดับความสำคัญของความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ข้อความในแบบสอบถามนี้สร้างตามแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความสำคัญดังต่อไปนี้

5 หมายถึง ความสำคัญระดับมากที่สุด
4 หมายถึง ความสำคัญระดับมาก
3 หมายถึง ความสำคัญระดับปานกลาง
2 หมายถึง ความสำคัญ ระดับน้อย
1 หมายถึง ความสำคัญ ระดับน้อยที่สุด

การตอบคำถามนี้ให้ท่านพิจารณาจากความเป็นจริงด้านสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ท่านเห็นว่าผู้สอนควรให้ความสำคัญตัวบ่งชี้ด้านสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับใดให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างแต่เพียงช่องเดียว

ตัวบ่งชี้	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ทุกข์ (D : Dukkha)					
1. ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					
สมุทัย (S : Samudaya)					
2. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน					
5. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ					
6. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้					
7. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน					
นิโรธ (N : Nirodha)					
8. ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					
มรรค (M : Magga)					
9. ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือ

แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสอบถาม
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
   ☐ ชาย ☐ หญิง
2. วุฒิการศึกษา
   ☐ ปริญญาตรี
   ☐ ปริญญาโท
   ☐ ปริญญาเอก
3. ตำแหน่ง
   ☐ อาจารย์มหาวิทยาลัย
   ☐ ศึกษานิเทศก์
   ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน
   ☐ รองผู้อำนวยการโรงเรียน
   ☐ ครูผู้สอน
4. ประสบการณ์ทำงาน
   ☐ 5 - 9 ปี ☐ 10 - 14 ปี
   ☐ 15-19 ปี ☐ 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

ระดับความสำคัญของความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ข้อความในแบบสอบถามนี้สร้างตามแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความสำคัญดังต่อไปนี้

5 หมายถึง ความสำคัญระดับมากที่สุด
4 หมายถึง ความสำคัญระดับมาก
3 หมายถึง ความสำคัญระดับปานกลาง
2 หมายถึง ความสำคัญ ระดับน้อย
1 หมายถึง ความสำคัญ ระดับน้อยที่สุด

การตอบคำถามนี้ให้ท่านพิจารณาจากความเป็นจริงด้านสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ท่านเห็นว่าผู้สอนควรให้ความสำคัญตัวบ่งชี้ด้านสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับใดให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างแต่เพียงช่องเดียว

ตัวบ่งชี้	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ทุกข์ (D : Dukkha)					
1. ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะครูของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					
สมุทัย (S : Samudaya)					
2. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน					
5. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ					
6. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้					
7. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน					
นิโรธ (N : Nirodha)					
8. ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					
มรรค (M : Magga)					
9. ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI)
Modified Priority Needs Index

สภาพปัจจุบัน

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
1.สร้าง/พัฒนาหลักสูตร	17	2	5	3.24	.970
2. ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้	17	2	5	3.35	.786
1. กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	17	3	5	3.88	.928
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย	17	3	5	3.71	.920
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	17	3	5	3.82	.883
4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	17	2	5	3.47	.874
5. มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้	17	3	5	3.53	.800
6. ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้	17	3	5	3.71	.772
1. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้	17	2	4	2.71	.772
2. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย	17	2	5	3.29	.920

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	17	2	4	2.53	.800
4. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้	17	2	4	2.71	.686
5. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	17	2	4	2.71	.588
6. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้	17	2	4	2.88	.781
1.ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี	17	2	4	3.00	.791
2. สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต	17	2	5	3.12	.781
3. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	17	2	5	3.06	.827
1. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล	17	1	4	2.65	.931
2. สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้	17	2	4	3.12	.781
3. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	17	2	4	3.18	.728
4. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนา	17	2	5	3.06	.827

สภาพที่พึงประสงค์

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
1.สร้าง/พัฒนาหลักสูตร	17	3	5	3.94	.827
2. ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้	17	3	5	3.82	.809
1. กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	17	2	5	3.65	.862
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย	17	2	5	3.88	.928
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	17	5	5	5.00	.000
4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	17	3	4	3.35	.493
5. มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้	17	2	3	2.76	.437
6. ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้	17	2	5	3.76	.831
1. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้	17	3	5	4.35	.606
2. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย	17	3	5	4.53	.717

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	17	4	5	4.71	.470
4. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้	17	3	5	4.47	.624
5. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	17	4	5	4.53	.514
6. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้	17	4	5	4.47	.514
1.ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี	17	2	4	3.12	.485
2. สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต	17	2	5	3.18	.883
3. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	17	2	5	3.94	1.088
1. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล	17	3	5	3.35	.606
2. สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้	17	3	5	4.29	.772
3. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	17	3	5	4.06	.827
4. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนา	17	4	5	4.53	.514

ผลการวิเคราะห์การสร้างรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ศึกษาสภาพทั่วไป	21	3	5	3.95	.805
จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	21	3	5	3.86	.793
ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	21	2	5	3.86	.910
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน	21	3	5	4.05	.865
ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข	21	2	5	3.76	.831
ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้	21	3	5	4.33	.577
พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน	21	3	5	4.62	.669
ทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4	21	4	5	4.71	.463
ประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้	21	4	5	4.48	.512
Valid N (listwise)	21				

ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลัก อริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	หลังศึกษาสภาพทั่วไป	4.59	17	.507	.123
	ก่อนศึกษาสภาพทั่วไป	2.59	17	1.278	.310
Pair 2	หลังจัดทำฐานข้อมูล	3.94	17	.827	.201
	ก่อนจัดทำฐานข้อมูล	1.65	17	.786	.191
Pair 3	หลังใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่าง หลากหลาย	4.29	17	.772	.187
	ก่อนใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่าง หลากหลาย	2.71	17	1.047	.254
Pair 4	หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.06	17	.827	.201
	ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.76	17	.562	.136
Pair 5	หลังใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนร	4.53	17	.514	.125
	ก่อนใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนร	3.47	17	.874	.212
Pair 6	หลังใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.53	17	.514	.125
	ก่อนใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.29	17	.588	.143
Pair 7	หลังพัฒนาเครือข่ายการเรียนร	4.47	17	.624	.151
	ก่อนพัฒนาเครือข่ายการเรียนร	1.88	17	.697	.169
Pair 8	หลังทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบ	4.41	17	.618	.150
	ก่อนทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบ	2.88	17	1.166	.283
Pair 9	หลังประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบ	4.35	17	.606	.147
	ก่อนประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบ	3.00	17	1.000	.243

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	หลังศึกษาสภาพทั่วไป & ก่อนศึกษาสภาพทั่วไป	17	.108	.681
Pair 2	หลังจัดทำฐานข้อมูล & ก่อนจัดทำฐานข้อมูล	17	-.419	.094
Pair 3	หลังใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่าง หลากหลาย & ก่อนใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่าง หลากหลาย	17	-.273	.289
Pair 4	หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ & ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	17	.032	.904
Pair 5	หลังใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนร & ก่อนใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนร	17	.106	.685
Pair 6	หลังใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น & ก่อนใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	17	-.134	.609
Pair 7	หลังพัฒนาเครือข่ายการเรียนร & ก่อนพัฒนาเครือข่ายการเรียนร	17	-.008	.974
Pair 8	หลังทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบ & ก่อนทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบ	17	.418	.095
Pair 9	หลังประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบ & ก่อนประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบ	17	-.103	.694

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference Lower	Upper			
Pair 1	หลังศึกษาสภาพทั่วไป - ก่อนศึกษาสภาพทั่วไป	2.000	1.323	.321	1.320	2.680	6.234	16	.000
Pair 2	หลังจัดทำฐานข้อมูล - ก่อนจัดทำฐานข้อมูล	2.294	1.359	.329	1.596	2.993	6.963	16	.000
Pair 3	หลังใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่าง หลากหลาย - ก่อนใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่าง หลากหลาย	1.588	1.460	.354	.837	2.339	4.484	16	.000
Pair 4	หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.294	.985	.239	.788	1.801	5.416	16	.000
Pair 5	หลังใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนร - ก่อนใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนร	1.059	.966	.234	.562	1.556	4.518	16	.000
Pair 6	หลังใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น - ก่อนใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.235	.831	.202	.808	1.663	6.126	16	.000
Pair 7	หลังพัฒนาเครือข่ายการเรียนร - ก่อนพัฒนาเครือข่ายการเรียนร	2.588	.939	.228	2.105	3.071	11.361	16	.000
Pair 8	หลังทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบ - ก่อนทดลองการใช้การพัฒนารูปแบบ	1.529	1.068	.259	.981	2.078	5.907	16	.000
Pair 9	หลังประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบ - ก่อนประเมินผลการใช้การพัฒนารูปแบบ	1.353	1.222	.296	.725	1.981	4.566	16	.000

ภาคผนวก จ
หนังสือตอบรับลงตีพิมพ์ในวารสาร

ที่ อว ๘๐๒๕ / ว ๓๗๔๙

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๙๒ ม.๒ ต.ต้นธง อ.เมือง จ.ลำพูน
๕๑๐๐๐

วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ตอบรับการลงตีพิมพ์บทความวิจัย ในวารสาร มจร. หริภุญชัยปริทรรศน์

เรียน เมษ์ทิวา แก้วยา พระครูวิทิตศาสนาทร, ผศ.ดร.และพศิน แตงจวง

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัยเรื่อง *"การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักอริยสัจ 4 ของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ: The Development of A Model In Promoting Teacher Competency In Learning Management Based On The Four Noble Truths Of Banchangmorh School"* เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร มจร. หริภุญชัยปริทรรศน์นั้น (ISSN : ๒๖๗๒-๙๗๙๒, ออนไลน์) ซึ่งอยู่ในกลุ่ม ๒ (TCI 2) ทั้งนี้ การรับรองคุณภาพวารสารตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ไปจนถึง วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ในการนี้ กองบรรณาธิการวารสาร มจร. หริภุญชัยปริทรรศน์ได้ตรวจสอบเอกสาร และขอเรียนให้ท่านทราบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาของท่านแล้ว ผลการพิจารณาและประเมินผลงานอยู่ในระดับ **ดี** จึงเห็นสมควรให้รับตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยดังกล่าวในวารสาร มจร.หริภุญชัยปริทรรศน์ ซึ่งกำหนดการเผยแพร่ผลงานในปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (เมษายน – มิถุนายน) ๒๕๖๗

ทางบรรณาธิการวารสาร มจร. หริภุญชัยปริทรรศน์ ขอขอบพระคุณและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการส่งผลงานเพื่อการตีพิมพ์ผลงานของวารสาร ฯ โอกาสต่อไป

เรียนมาด้วยความเคารพ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ ใจสิทธิ์)
บรรณาธิการ วารสาร มจร หริภุญชัยปริทรรศน์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

ประสานงาน : สำนักงาน วารสาร มจร. หริภุญชัยปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
ผศ.ดร.สามารถ บุญรัตน์ หัวหน้ากองบรรณาธิการ
โทรศัพท์ ๐-๕๓๕๖-๓๑๖๓, ๐๘๙-๒๙๐-๙๗๗๕

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวเมษ์ทิวา แก้วยา
วัน เดือน ปีเกิด	16 เมษายน 2540
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	99 หมู่ 4 ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครูโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2563	ปริญญาตรี เกียรตินิยมอันดับที่ 1 เหรียญเงิน การศึกษาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
พ.ศ. 2563	ปริญญาตรี เกียรตินิยมอันดับที่ 2 วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา